

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*] SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 3. aprīlī¹

Lieta C-114/12

**Eiropas Komisija
pret**

Eiropas Savienības Padomi

Eiropas Padomes Konvencijas par raidorganizāciju tiesību aizsardzību apspriešana — Kompetence —
Procedūra

1. Strīds ir radies starp Eiropas Komisiju un Eiropas Savienības Padomi attiecībā uz kompetenci apspriest Eiropas Padomes Konvenciju par raidorganizāciju tiesību aizsardzību (turpmāk tekstā – “Konvencija”).

2. Padome *un* dalībvalstu pārstāvji 2011. gada 19. decembrī (tiekoties Padomē kā to attiecīgo valdību pārstāvji) pilnvaroja Komisiju piedalīties sarunās par Konvencijas apspriešanu attiecībā uz jautājumiem, kas ietilpst Eiropas Savienības kompetencē, un deva norādījumus prezidējošai dalībvalstij veikt sarunas dalībvalstu vārdā attiecībā uz jautājumiem, kas ietilpst šo pēdējo kompetencē (turpmāk tekstā – “Lēmums”)². Komisija lūdz Lēmuma atcelšanu, pamatojoties uz to, ka tajā nav ievērota Eiropas Savienības ekskluzīvā ārējā kompetence raidorganizāciju tiesību aizsardzības jomā. Turklāt Komisija apgalvo, ka Lēmums ir jāatceļ, jo tas tika pieņemts, pārkāpjot piemērojamās procesuālo tiesību normas un lojālas sadarbības principu³.

Konvencija

3. Eiropas Padome 2002. gadā pieņēma Ieteikumu dalībvalstīm Rec(2002) 7 par raidorganizāciju blakustiesību aizsardzības veicināšanu (turpmāk tekstā – “2002. gada ieteikums”)⁴. Ar 2008. gada 20. februāra lēmumu tās Ministru komiteja deva norādījumus *Steering Committee on Media and New Communication Services* [Plašsaziņas līdzekļu un jauno sakaru pakalpojumu koordinācijas komitejai] (turpmāk tekstā – “CDMC”)⁵ izvērtēt iespējas šīs tiesības pastiprināt. Arī 2008. gadā *CDMC Ad hoc Stocktaking Group* [Ad hoc inventarizācijas grupa] sagatavoja memorandu par eventuālu Eiropas Padomes aktu par raidorganizāciju aizsardzību un tā iespējamības novērtējumu (turpmāk tekstā – “2008. gada memorands”).

1 — Oriģinālvaloda – angļu.

2 — Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju 2011. gada 19. decembra lēmums, kas pieņemts Padomes sanāksmē, par Eiropas Savienības un tās dalībvalstu dalību sarunās par Eiropas Padomes Konvencijas par raidorganizāciju tiesību aizsardzību apspriešanu. Lēmums nav publicēts; šajā tiesvedībā tas ir iesniegts kā Komisijas prasības pieteikuma pielikums. Skat. šo secinājumu 40.–44. punktu.

3 — Šis princips dažreiz tiek izteikts citos vārdos dažās valodās: skat., piemēram, 2010. gada 20. aprīļa spriedumu lietā C-246/07 Komisija/Zviedrija (Krājums, I-3317. lpp., 70. un 71. punkts).

4 — Šā dokumenta, kā arī citu dokumentu saistībā ar pārrunām par Konvenciju nozīmīgais saturs ir aprakstīts šo secinājumu 122.–139. punktā izklāstītā vērtējuma (par pirmo prasības pamatu) kontekstā.

5 — Saisinājumi *CDMC* un *MC-S-NR* (lietots šo secinājumu 4. punktā) ir pašas Eiropas Padomes izmantotie saisinājumi.

4. CDMC 2009. gadā apstiprināja *Ad hoc Advisory Group on the protection of neighbouring rights of broadcasting organisations* [Raidorganizāciju blakustiesību aizsardzības *ad hoc* padomdevēju grupas] (turpmāk tekstā – “MC-S-NR”) darbuzdevumu (turpmāk tekstā – “2009. gada darbuzdevums”)⁶, kurā tai ir doti norādījumi darboties raidorganizāciju blakustiesību aizsardzības jomā un eventuāli izstrādāt konvencijas projektu.

5. MC-S-NR vēl nav izveidota. Tomēr ir notikušas konsultācijas par tās sagaidāmo darbību. 2010. gada konsultatīvajā sanāksmē tika apspriesti jautājumi par eventuālu, jaunu konvencijas priekšmetu un piemērošanas jomu⁷. Ņemot vērā it īpaši 2008. gada memorandu un 2010. gada konsultatīvās sanāksmes ziņojumu (turpmāk tekstā – “2010. gada sanāksmes ziņojums”), šķiet, ka mērķis ir vienoties par raidorganizāciju ekskluzīvo tiesību kopumu, piemēram, par fiksācijas tiesībām⁸, reproducēšanas tiesībām, retranslācijas tiesībām, tiesībām darīt pieejamu sabiedrībai, tiesībām izziņot sabiedrībai un izplatīšanas tiesībām, tehnoloģiski neitrālā nozīmē⁹. Citas apspriežamās jomas ir pirmsapraides programmu saturošu signālu aizsardzība¹⁰, aizsardzības ilgums, nepieciešamība noteikt neizsmeļošu sarakstu ar ierobežojumiem un izņēmumiem, tiesību un pienākumu īstenošana attiecībā uz tehnoloģiskiem pasākumiem un informācija par tiesību pārvaldību¹¹.

6. Konvencija papildinātu pastāvošās starptautisko un reģionālo nolīgumu normas par šo pašu tematu. Ievērojams skaits šo normatīvo aktu un nolīgumu nav ticis ratificēts un/vai nav stājies spēkā¹². Tā kā tehnoloģijas turpina attīstīties intensīvā tempā, daudzas no šīm normām arī daļēji zaudē savu iedarbību (atbilstoši tam mazinot varbūtību, ka nolīgumi tiks ratificēti un stāsies spēkā).

6 — Šajā tiesvedībā 2009. gada darbuzdevums tika iesniegts kā pielikums Eiropas Padomes dokumentam *Consultation meeting on the protection of rights of broadcasting organisations* [“Konsultatīvā apspriede par raidorganizāciju tiesību aizsardzību”] (Strasbūra, 2010. gada 28. un 29. janvāris) (turpmāk tekstā – “2010. gada konsultatīvā sanāksme”), *Meeting Report, MC-S-NR (2010) Misc Irev*. Tie ir pieejami arī Eiropas Padomes interneta vietnē.

7 — Skat. 2010. gada sanāksmes ziņojumu (minēts iepriekš 6. zemsvītras piezīmē, 1. un 2. punkts).

8 — Apraide būtībā ir signāla, kas sastāv no attēla un/vai skaņas datiem, pārsūtīšana no viena punkta uz citu punktu. Signāls ir elektromagnētisks pulss, tas pastāv tik ilgi, kamēr tas tiek pārraidīts, tātad līdz tā saņemšanai. Tas var tikt ierakstīts (jeb “fiksēts”) konkrētā formā un tad tikt pārraidīts vienā vai vairākos dažādos veidos (piemēram, ar bezvadu līdzekļiem (ēterā) vai pa kabeli), lai sasniegtu uztvērēju, kas var būt, piemēram, televizors, radioaizsūtītājs, dators vai viedtālrunis. Šie uztvērēji signālā ietverto informāciju pārveido vizuālā vai skaņas izteiksmē.

9 — Skat. 2010. gada sanāksmes ziņojumu (minēts iepriekš 6. zemsvītras piezīmē, 13. punkts).

10 — Signālu, kas satur programmu un tiek nosūtīts, piemēram, no notikuma vietas uz raidītāju vai no vienas raidorganizācijas uz citu, sauc par programmu saturošu pirmsapraides signālu. Bieži vien signāls ir digitāls un ir paredzēts izmantošanai raidorganizācijā, nevis tiešai publiskai uztveršanai.

11 — Par jēdzienu “informācija par tiesību pārvaldību” skat. šo secinājumu 137. punktu.

12 — Skat., piemēram, Bernes Konvenciju par literatūras un mākslas darbu aizsardzību (1971. gada Parīzes akts) (turpmāk tekstā – “Bernes konvencija”) (Eiropas Savienība nav līgumslēdzēja puse, bet, pamatojoties uz Līguma par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām (turpmāk tekstā – “TRIPS līgums”) 9. panta 1. punktu, tai ir jāievēro Bernes konvencijas 1.–21. pants (izņemot 6.a pantu) un tās pielikums); 1961. gada 26. oktobra Romas Konvenciju par izpildītāju, fonogrammu producentu un raidorganizāciju tiesību aizsardzību (turpmāk tekstā – “Romas konvencija”) (Eiropas Savienība nav līgumslēdzēja puse); 1960. gada 22. jūnija Eiropas Nolīgumu par televīzijas apraides aizsardzību (Eiropas Savienība nav līgumslēdzēja puse); 1994. gada 11. maija Eiropas Konvenciju par autortiesību un blakustiesību jautājumiem saistībā ar pārrobežu satelīta apraidi (Eiropas Savienība ir līgumslēdzēja puse); 1974. gada Briseles Konvenciju par caur satelītu pārraidītu programmas nesēju signālu sadali (turpmāk tekstā – “1974. gada Briseles satelītu konvencija”) (Eiropas Savienība nav līgumslēdzēja puse); TRIPS līgumu, kas ir Līguma par Pasaules tirdzniecības organizācijas (turpmāk tekstā – “PTO”) izveidošanu I.C pielikums (ES ir PTO dalībniece); šie starptautiskie nolīgumi Eiropas Kopienas uzdevumā tika apstiprināti attiecībā uz to PTO daudzpusējo nolīgumu daļu, kas ietilpst Eiropas Kopienas kompetencē, ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajes kārtā (1986. līdz 1994. gads) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.); Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas (turpmāk tekstā – “PIŅO”) Līgums par autortiesībām un 1996. gada PIŅO līgums par izpildījumu un fonogrammām (Eiropas Savienība ir līgumslēdzēja puse; Eiropas Kopienas vārdā tie abi tika apstiprināti ar Padomes 2000. gada 16. marta Lēmumu 2000/278/EK par PIŅO Līguma par autortiesībām un PIŅO Līguma par izpildījumu un fonogrammām apstiprināšanu Eiropas Kopienas vārdā (OV L 89, 6. lpp.)).

7. Paralēli eventuālās konvencijas sagatavošanai Eiropas Padomē, turpinās sarunas par PIĪO līgumu par raidorganizāciju tiesībām¹³. Šo sarunu mērķis – līdzīgi Eiropas Padomes sarunu mērķim – ir “atjaunināt” raidorganizāciju tiesības, reaģējot uz pārmaiņām tehnoloģiju jomā un to pieaugošo izmantošanu. 2001. gadā Eiropas Kopiena un tās dalībvalstis kopīgi iesniedza PIĪO *Treaty on the Protection of Broadcasting Organizations* [Nolīguma par raidorganizāciju aizsardzību] priekšlikumu¹⁴.

8. Daļēji tādēļ, ka PIĪO apspriedēm trūkst vērā ņemama progressa, Eiropas Padome nolēma sākt sarunas par atsevišķu konvenciju. Neatkarīgi no tā dokumenti, kas tika iesniegti šīs tiesvedības gaitā, liecina, ka šajās sarunās tiks ņemtas vērā PIĪO sarunas, kā arī līgumslēdzēju pušu citas pastāvošās un eventuālās starptautiskās saistības¹⁵.

Atbilstošās tiesību normas

Līgums par Eiropas Savienību

9. LES 5. pantā ir nostiprināts kompetences piešķiršanas princips, saskaņā ar kuru kompetence, kas Līgumos nav piešķirta Eiropas Savienībai, paliek dalībvalstīm¹⁶. 5. panta 2. punktā ir noteikts, ka “[..] Savienība darbojas tikai to kompetenču robežās, ko tai Līgumos piešķirušas dalībvalstis, lai sasniegtu tajos paredzētos mērķus. Kompetence, kas Līgumos nav piešķirta Savienībai, paliek dalībvalstīm”.

10. LES 13. panta 2. punktā ir noteikts: “Katra iestāde darbojas saskaņā ar Līgumos noteiktajām pilnvarām un atbilstīgi tajos izklāstītajām procedūrām, nosacījumiem un mērķiem. Iestādes īsteno pilnīgu savstarpēju sadarbību.”

11. LES 16. panta 3. punktā ir noteikts: “Ja vien Līgumos nav paredzēts citādi, Padome lēmumus pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu.”

Līgums par Eiropas Savienības darbību

12. Saskaņā ar LESD 2. pantu

“1. Ja Līgumos Savienībai ir piešķirta ekskluzīva kompetence kādā konkrētā jomā, tad veikt likumdošanas funkciju un pieņemt juridiski saistošus aktus drīkst tikai Savienība; dalībvalstis to var darīt pašas tikai tad, ja Savienība tās pilnvarojusi vai tas vajadzīgs Savienības pieņemto aktu īstenošanai.

2. Ja kādā konkrētā jomā Līgumos Savienībai ir piešķirta kompetence, kas ir kopīga ar dalībvalstīm, Savienība un dalībvalstis drīkst veikt likumdošanas funkciju un pieņemt juridiski saistošus aktus šajā jomā. Dalībvalstis īsteno savu kompetenci tiktāl, ciktāl Savienība nav īstenojusi savu kompetenci¹⁷. Dalībvalstis atkal īsteno savu kompetenci tiktāl, ciktāl Savienība ir pārtraukusi īstenot savu kompetenci.

13 — Skat., piemēram, PIĪO Pastāvīgās autortiesību un blakustiesību komitejas sagatavoto *Working Document for an Agreement on Protection of Broadcasting Organisations* [Nolīgumu par raidorganizāciju aizsardzību darba dokuments], *SCCR/24/10 Corr.*

14 — PIĪO dokuments *Protection of the Rights of Broadcasting Organisations* [Raidorganizāciju tiesību aizsardzība], ko iesniegusi Eiropas Kopiena un tās dalībvalstis, *SCCR/6/2* (2001. gada 3. oktobris) (turpmāk tekstā – “2001. gada PIĪO priekšlikums”). 2003. gadā tika iesniegts papildu priekšlikums attiecībā uz “apraides” definīciju (skat. 1.a pantu Eiropas Kopienas un tās dalībvalstu priekšlikumā, kas iesniegts PIĪO, *SCCR/9/12* (2003. gada 24. jūnijs)). Šie dokumenti ir iesniegti kopā ar Komisijas pieteikumu. Tiesai nav uzdots neviens jautājums saistībā ar kompetenci veikt sarunas un eventuāli noslēgt šo PIĪO nolīgumu.

15 — Minēts iepriekš 6. zemsvītras piezīmē, 6. punkts.

16 — Skat. arī LES 4. panta 1. punktu.

17 — Skat. arī 18. deklarāciju par kompetenču robežām [sadalījumu], kas pievienota starpvaldību konferences, kurā tika pieņemts Lisabonas līgums, noslēguma aktam.

[..]”

13. 25. protokola¹⁸ par kopīgas kompetences īstenošanu vienīgajā pantā ir teikts: “Attiecībā uz [LESD] 2. panta 2. punktu par kopīgu kompetenci, ja Eiropas Savienība ir rikojusies kādā konkrētā jomā, šo kompetenču darbības joma attiecas tikai uz tiem elementiem, kas noteikti attiecīgajā Savienības aktā un tādēļ neattiecas uz visu jomu.”

14. LESD 3. panta 1. punktā ir uzskaitītas jomas, kurās Eiropas Savienībai ir ekskluzīva kompetence, tostarp:

“[..]

b) iekšējā tirgus darbībai nepieciešamo konkurences noteikumu izveidošana;

[..]

e) kopējā tirdzniecības politika.”

15. Saskaņā ar LESD 3. panta 2. punktu Eiropas Savienībai ir arī ekskluzīva kompetence noslēgt starptautisku līgumu, “[..] ja tā slēgšana ir paredzēta Savienības leģislatīvajā aktā vai ja tas ir nepieciešams, lai ļautu Savienībai īstenot tās iekšējo kompetenci, vai tiktāl, ciktāl līguma slēgšana ietekmē Savienības kopīgos noteikumus vai maina to darbības jomu”.

16. LESD 4. pantā, kas attiecas uz dalīto kompetenci, ir noteikts:

“1. Savienība dala kompetenci ar dalībvalstīm, ja Līgumos tai piešķirta kompetence, kura neattiecas uz 3. un 6. pantā minētajām jomām.

2. Savienības un dalībvalstu dalītā kompetence attiecas galvenokārt uz šādām jomām:

a) iekšējais tirgus;

[..].”

17. Saskaņā ar LESD 26. panta 1. punktu Eiropas Savienība “paredz pasākumus, lai izveidotu iekšējo tirgu vai nodrošinātu tā darbību saskaņā ar attiecīgajiem Līgumu noteikumiem”. LESD 114. panta 1. punktā ir paredzēts, ka Parlaments un Padome saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru veic “[..] pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību”.

18. LESD 83. panta 2. punkta pirmajā teikumā ir noteikts: “Ja dalībvalstu krimināltiesisko normatīvo aktu tuvināšana izrādās būtiska, lai nodrošinātu Savienības politikas efektīvu īstenošanu jomā, kurai tikuši piemēroti saskaņošanas pasākumi, direktīvās var paredzēt noteikumu minimumu attiecībā uz noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanu attiecīgajā jomā [..].”

18 — OV 2012, C 326, 307. lpp.

19. LESD piektās daļas I sadaļa ietver vispārīgās normas par Eiropas Savienības ārējām attiecībām. Saskaņā ar LESD 207. panta 1. punktu kopējās tirdzniecības politikas (kas saskaņā ar LES 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu ir ekskluzīvas kompetences joma) “[..] pamatā ir vienādi principi, jo īpaši attiecībā uz [..] intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem [..]. Kopējo tirdzniecības politiku īsteno, ievērojot Savienības ārējās darbības principus un mērķus”. Tās pašas daļas V sadaļa konkrēti attiecas uz starptautiskiem nolīgumiem. LESD 216. pantā ir noteikts:

“1. Savienība var slēgt nolīgumu ar vienu vai vairākām trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām, ja tas paredzēts Līgumos vai ja šāda nolīguma noslēgšana ir nepieciešama, lai saskaņā ar Savienības politiku sasniegtu kādu no Līgumos izvirzītajiem mērķiem, vai ja tas ir noteikts saistošā Savienības tiesību aktā, vai tas varētu ietekmēt kopējos noteikumus vai mainīt to saturu.

2. Savienības noslēgtie nolīgumi ir saistoši Savienības iestādēm un tās dalībvalstīm.”

20. LESD 218. pantā ir izklāstītas procesuālo tiesību normas, kas cita starpā ir piemērojamas starptautisko nolīgumu apspriešanai, parakstīšanai un noslēgšanai:

“1. Neskarot 207. pantā paredzētos īpašos noteikumus, Savienības nolīgumus ar trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām apspriež sarunās un noslēdz saskaņā ar turpmāk norādīto procedūru.

2. Padome atļauj sākt sarunas, pieņem sarunu norādes [pamatnostādnes], atļauj nolīgumu parakstīšanu un noslēdz nolīgumus.

3. Komisija [..] sniedz ieteikumus Padomei, kura pieņem lēmumu, atļaujot sākt sarunas un atkarībā no paredzētā nolīguma priekšmeta izvirzot Savienības sarunu vadītāju vai sarunu grupas vadītāju.

4. Padome var nolīguma sarunu vadītājam dot norādes [pamatnostādnes] un iecelt īpašu komiteju, ar kuru apspriežoties, sarunas jāveic.

5. Pēc sarunu vadītāja priekšlikuma Padome pieņem lēmumu, ar kuru atļauj parakstīt nolīgumu un vajadzības gadījumā – to provizoriski piemērot līdz brīdim, kad tas stājas spēkā.

6. Padome pieņem lēmumu par nolīguma slēgšanu pēc nolīguma sarunu vadītāja priekšlikuma.

[..] Padome lēmumu par nolīgumu noslēgšanu pieņem:

a) ar Eiropas Parlamenta piekrišanu šādos gadījumos:

[..]

v) slēdzot nolīgumus jomās, kurās vai nu piemēro parasto likumdošanas procedūru, vai arī īpašu likumdošanas procedūru, kad ir nepieciešama Eiropas Parlamenta piekrišana.

Steidzamos gadījumos Eiropas Parlaments un Padome vienojas par termiņu, kurā šī piekrišana jāsaņem;

b) pēc apspriešanās ar Eiropas Parlamentu citos gadījumos. Eiropas Parlaments sniedz atzinumu Padomes noteiktā laikā, kura ilgums atkarīgs no jautājuma steidzamības. Ja atzinums noteiktajā termiņā nav sniegts, Padome ir tiesīga pieņemt lēmumu.

7. Slēdzot nolīgumus, Padome, atkāpjoties no 5., 6. un 9. punkta, var atļaut sarunu vadītāju Savienības vārdā apstiprināt grozījumus tad, ja nolīgums paredz tos pieņemt ar vienkāršotu procedūru vai ja grozījumi jāpieņem ar attiecīgo nolīgumu izveidotai struktūrai. Padome var pievienot šim pilnvarojumam īpašus nosacījumus.

8. Padome, īstenojot šo procedūru, pieņem lēmumus ar kvalificētu balsu vairākumu.

Tā tomēr pieņem lēmumus vienprātīgi, ja nolīgums attiecas uz jomu, kurā Savienības akta pieņemšanai nepieciešama vienprātība, kā arī attiecībā uz asociācijas nolīgumiem un 212. pantā minētajiem nolīgumiem ar valstīm, kuras ir Savienības kandidātvalstis. Padome pieņem vienprātīgu lēmumu attiecībā uz nolīgumu par Savienības pievienošanos Eiropas Cilvēktiesību un prasības pamatbrīvību aizsardzības konvencijai; lēmums par šā nolīguma slēgšanu nestājas spēkā, kamēr to nav ratificējušas dalībvalstis saskaņā ar savām konstitucionālajām prasībām.

9. Padome pēc Komisijas [...] priekšlikuma pieņem lēmumu, ar ko pārtrauc kāda nolīguma piemērošanu, kā arī nosaka nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

10. Eiropas Parlamentu nekavējoties un pilnīgi informē visos procedūras posmos.

11. Jebkura dalībvalsts, Eiropas Parlaments, Padome vai Komisija var saņemt Tiesas atzinumu par to, vai paredzētais nolīgums ir saderīgs ar Līgumu noteikumiem. Ja Tiesas lēmums [atzinums] ir nelabvēlīgs, paredzētais nolīgums nevar stāties spēkā, kamēr tas nav grozīts vai kamēr Līgumi nav pārskatīti.”

21. Saskaņā ar LESD 263. panta pirmo daļu:

“[...] Tiesa izskata jautājumus par to, cik likumīgi ir leģislatīvie akti, kā arī Padomes, Komisijas un Eiropas Centrālās bankas pieņemtie tiesību akti, izņemot ieteikumus un atzinumus, kā arī tādi Eiropas Parlamenta un Eiropadomes tiesību akti, kas pieņemti, lai radītu tiesiskas sekas attiecībā uz trešām personām. Tā pārbauda arī to Savienības struktūru aktu likumību, kuri rada tiesiskas sekas trešām personām.”

22. LESD 288. pantā ir noteikts:

“Īstenojot Savienības pilnvaras, iestādes pieņem regulas, direktīvas un lēmumus, kā arī sniedz ieteikumus vai atzinumus.

[..]

Lēmumi uzliek saistības kopumā. Lēmumi, kuros ir norādīti konkrēti adresāti, ir saistoši tikai šiem adresātiem.

[..]”

ES tiesību akti par raidorganizāciju blakustiesībām

23. Komisijas pieteikumā galvenā uzmanība ir pievērsta kompetencei apspriest nolīgumu par raidorganizāciju blakustiesībām. Tādēļ šajā kopsavilkumā aplūkošu tikai ES normatīvos tiesību aktus, kas piemērojami šādām tiesībām.

24. Šie normatīvie tiesību akti ir visai fragmentāri un atrodami vairākos tiesību instrumentos. Pirmā reize, kad autortiesības un blakustiesības tika aplūkotas kopā, bija Direktīva 92/100, kas tika atcelta un aizstāta ar Direktīvu 2006/115 (turpmāk tekstā – “Nomas un patapinājuma tiesību direktīva”) ¹⁹. Saskaņā ar pēdējās minētās direktīvas preambulas 16. apsvērumu “dalībvalstīm jābūt spējīgām autortiesību [un] blakustiesību subjektiem paredzēt lielāku aizsardzību, nekā to prasa šajā direktīvā izklāstītie noteikumi attiecībā uz raidīšanu [apraidi] un publiskošanu [izziņošanu sabiedrībai]” ²⁰.

25. Direktīva 2006/115 ir piemērojama kopsakarā ar Direktīvu 2006/116 (par autortiesību un dažu blakustiesību aizsardzības termiņiem) ²¹, Direktīvu 93/83 (par dažiem noteikumiem, kas piemērojami satelītu apraidei un kabeļu retranslācijai) ²² un Direktīvu 2001/29 (par autortiesību un blakustiesību konkrētu aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā).

26. Šajās direktīvās ir uzsvērtas autortiesību un blakustiesību raksturīgās iezīmes, paredzot, ka blakustiesību aizsardzība atstāj spēkā autortiesības un nekādi neskar autortiesību aizsardzību ²³.

27. Direktīvas 2006/115 7. panta 2. punktā ir izklāstītas raidorganizāciju *fiksācijas tiesības*, tas ir, ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tādu raidījumu fiksāciju, kas tiek pārraidīti pa vadiem vai ar bezvadu līdzekļiem (ēterā), tostarp pa kabeļiem vai ar satelīta palīdzību. 7. panta 3. punktā ir noteikts, ka šādu tiesību nav kabeļu izplatītājiem, ja tie pa kabeļiem tikai retranslē raidorganizāciju raidījumus. Saskaņā ar Direktīvas 93/83 4. panta 1. punktu šāda aizsardzība ir jāpiemēro arī izziņošanai sabiedrībai ar satelīta palīdzību, kas šīs direktīvas 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir definēta kā “[..] atklātai uztveršanai domātu programmas nesēju signālu, raidorganizācijai kontrolējot un tās atbildībā, ievadīšana nepārtrauktā komunikāciju ķēdē, kas ved uz satelītu un atpakaļ uz zemi”.

28. Direktīvas 2001/29 2. panta e) punktā ir izklāstītas *reproducēšanas* ²⁴ tiesības, saskaņā ar kurām “dalībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji [..] raidorganizācijām – attiecībā uz šo organizāciju raidījumu fiksēšanu neatkarīgi no tā, vai šos raidījumus translē pa vadiem vai bez tiem [ar bezvadu līdzekļiem (ēterā)], to skaitā pa kabeļiem vai ar satelīta palīdzību”. Saskaņā ar Direktīvas 93/83 4. panta 1. punktu šī aizsardzība ir jāpiemēro arī attiecībā uz izziņošanu sabiedrībai ar satelīta palīdzību.

29. Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punktā ir pieprasīts, lai dalībvalstis raidorganizācijām paredzētu ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu raidījumu *izziņošanu sabiedrībai*, ja šāda izziņošana notiek vietās, kas publiski pieejamas ir vienīgi tad, ja tiek samaksāta ieejas maksa. Preambulas 16. apsvērumā ir teikts, ka dalībvalstis paliek kompetentas piedāvāt plašāku šo tiesību aizsardzības apjomu. Saskaņā ar Direktīvas 93/83 4. panta 1. punktu šāda aizsardzība ir jāpiemēro arī gadījumā, ja izziņošana sabiedrībai notiek ar satelīta palīdzību, bet šīs direktīvas 6. panta 1. punktā ir apstiprināts, ka tas ir arī aizsardzības minimuma standarts.

19 — Padomes 1992. gada 19. novembra Direktīva 92/100/EEK par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām attiecībā uz autortiesībām intelektuālā īpašuma jomā (OV L 346, 61. lpp.), grozīta ar 1993. gada 29. oktobra Direktīvu 93/98/EEK par autortiesību un dažu blakustiesību aizsardzības termiņu saskaņošanu (OV L 290, 9. lpp.) un vēlāk – ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvu 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV L 167, 10. lpp.; turpmāk tekstā – “*InfoSoc* direktīva”) un visbeidzot kodificēta un atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvu 2006/115/EK (OV L 376, 28. lpp.).

20 — Skat. tālāk šo secinājumu 29. un 32. punktu.

21 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīva 2006/116/EK par autortiesību un dažu blakustiesību aizsardzības termiņiem (OV L 372, 12. lpp.), saukta arī par Aizsardzības termiņu direktīvu.

22 — Padomes 1993. gada 27. septembra Direktīva 93/83/EEK par dažu noteikumu saskaņošanu attiecībā uz autortiesībām un blakustiesībām, kas piemērojamas satelītu apraidei un kabeļu retranslācijai (OV L 248, 15. lpp.). Šajā direktīvā savukārt ir ietverta atsauce uz Direktīvu 92/100, bet saskaņā ar Direktīvas 2006/115 14. panta otro daļu “[..] atsauces uz atcelto Direktīvu [92/100] uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu [..]”.

23 — Direktīvas 93/83 5. pants, Direktīvas 2001/29 12. panta 2. punkts un Direktīvas 2006/115 12. pants. Direktīvā 2006/116 attiecībā uz autortiesībām un blakustiesībām ir noteikti atsevišķi aizsardzības termiņi, tādēļ tā līdzīgu normu neietver.

24 — Sākotnēji šīs tiesības bija noteiktas Direktīvas 92/100 7. pantā, bet ar Direktīvu 2001/29 šī norma tika izslēgta.

30. Direktīvas 2001/29 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā ir izklāstītas *tiesības darīt pieejamu sabiedrībai*, proti, “[..] ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt publiskošanu, izmantojot vai neizmantojot vadus [vadus vai ar bezvadu līdzekļiem (ēterā)], tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlēta laikā, [..] raidorganizācijām – attiecībā uz šo organizāciju raidījumu fiksēšanu neatkarīgi no tā, vai raidījumus translē pa vadiem vai bez tiem, to skaitā pa kabeļiem vai ar satelīta palīdzību”. Direktīvas 2001/29 preambulas 24. apsvērumā ir teikts, ka šīs tiesības “jāsaprot kā tiesības, kas attiecas uz visām darbībām, ar kurām minēto tiesību objektu publisko tiem sabiedrības locekļiem, kas nav klāt vietā, kur notikusi sākotnējā publiskošanas darbība, un kas neattiecas uz citām darbībām”.

31. Direktīvas 2006/115 9. panta 1. punkta d) apakšpunktā ir pieprasīts, lai dalībvalstis raidorganizācijām sniegtu ekskluzīvas *izplatīšanas tiesības* padarīt pieejamas sabiedrībai (pārdodot vai citādā veidā) to sagatavoto raidījumu fiksācijas, tostarp to kopijas. 9. panta 2. punkts attiecas uz šo tiesību izmantošanu pilnā apmērā, un 9. panta 3. punktā ir piebilsts, ka izplatīšanas tiesības neierobežo normas par nomas un patapināšanas tiesībām tās pašas direktīvas I nodaļā. Saskaņā ar 9. panta 4. punktu “izplatīšanas tiesības var nodot citiem, deleģēt vai piešķirt ar licences līgumiem”.

32. Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punktā ir pieprasīts, lai dalībvalstis raidorganizācijām sniegtu ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt *retranslēt* (to dēvējot arī par atkārtotu apraidi) to raidījumus ar bezvadu līdzekļiem. Preambulas 16. apsvērumā ir teikts, ka dalībvalstis saglabā kompetenci attiecībā uz šīm tiesībām piedāvāt plašāku aizsardzības apjomu. Direktīvas 93/83 4. panta 1. punktā ir paplašinātas tiesības izziņot sabiedrībai ar satelītu, bet šīs direktīvas 6. panta 1. punktā ir apstiprināts, ka tas ir aizsardzības minimuma standarts.

33. Direktīvas 2006/115 10. panta 1. punktā ir izklāstīti četri iemesli, kas dalībvalstīm ļauj noteikt *blakustiesību ierobežojumus*, kas paredzēti šīs direktīvas II nodaļā. Papildus tam saskaņā ar 10. panta 2. punktu dalībvalstis var paredzēt tādus pašus ierobežojumu veidus kā tie, kas ir piemērojami saistībā ar autortiesību aizsardzību attiecībā uz literatūras un mākslas darbiem. Tajā pašā normā ir arī teikts, ka “[..] obligātus licences līgumus tomēr var paredzēt vienīgi tiktāl, ciktāl tie ir saskaņā ar Romas Konvenciju”. Katrā ziņā ierobežojumus, kas minēti 10. panta 3. punktā, “[..] piemēro tikai dažos īpašos gadījumos, kas nav pretrunā ar tiesību objekta parasto izmantošanu un kas nepamatoti neskar tiesību īpašnieka likumīgās intereses”.

34. Direktīvas 2001/29 preambulas 31. apsvērumā ir teikts, ka “[..] izņēmumi un ierobežojumi būtu jānosaka saskaņotāk” un “to saskaņošanas pakāpei būtu jābalstās uz ietekmi, kādu tie atstāj uz iekšējā tirgus vienmērīgu funkcionēšanu”. Papildus tam 32. apsvērumā ir teikts, ka Direktīva 2001/29 “paredz izsmeltošu izņēmumu un ierobežojumu uzskaitījumu attiecībā uz reproducēšanas tiesībām un tiesībām uz izziņošanu [sabiedrībai]”. Izņēmumi un ierobežojumi ir definēti, atsaucoties uz konkrētajām izskatāmajām tiesībām. Piemēram, 5. panta 2. punktā ir izklāstīti iemesli, kas ļauj paredzēt reproducēšanas tiesību izņēmumus vai ierobežojumus (2. pantā). 5. panta 3. punktā ir norādīti izņēmumi vai ierobežojumi gan attiecībā uz reproducēšanas tiesībām, gan 3. pantā minētajām tiesībām (tādējādi arī tiesībām darīt pieejamu sabiedrībai). Saskaņā ar 5. panta 5. punktu šos izņēmumus un ierobežojumus “[..] piemēro tikai dažos īpašos gadījumos, kas nav pretrunā ar darba vai cita tiesību objekta parasto izmantošanu un nepamatoti neskar tiesību īpašnieka likumīgās intereses”.

35. Direktīvas 2001/29 6. pantā ir izklāstīti pienākumi attiecībā uz *aizsardzību pret iedarbīgu tehnoloģisku pasākumu apiešanu*, kas 3. punktā ir definēti kā “tehnoloģija, ierīce vai komponents, kurus parasti izmanto, lai nepieļautu vai ierobežotu tādas darbības ar darbiem vai citiem tiesību objektiem, ko nav atļāvis tiesību īpašnieks, kuram ir likumā paredzētās autortiesības vai blakustiesības vai [..] paredzētās tiesības [..]”. Saskaņā ar 6. panta 1. punktu “dalībvalstis paredz atbilstīgu tiesisko aizsardzību pret jebkuru efektīvu [iedarbīgu] tehnoloģisko pasākumu apiešanu, ko attiecīgā persona veic, apzinoties savu rīcību vai ja tai ir jāapzinās sava rīcība un tās mērķi”. Direktīvas 2001/29

preambulas 47. apsvērumā ir teikts: “Lai izvairītos no sadrumstalotas tiesiskas pieejas, kas potenciāli varētu apgrūtināt iekšējā tirgus funkcionēšanu, jāparedz saskaņota tiesiskā aizsardzība pret efektīvu [iedarbīgu] tehnoloģisko pasākumu apiešanu un pret ierīču un produktu vai pakalpojumu nodrošināšanu šim nolūkam.”

36. Direktīvā 2001/29 ir paredzēti pienākumi attiecībā uz *informāciju par tiesību pārvaldību*, kas 7. panta 2. punktā ir definēta kā “[..] informācija, ko sniedz tiesību īpašnieks, kurš identificē darbu vai citus tiesību objektus, kas minēti [Direktīvā 2001/29], [..] autors vai cits tiesību īpašnieks, vai arī informācij[a] par darba vai cita tiesību objekta izmantošanas nosacījumiem, un vis[i] numur[i] vai kod[i], kas apzīmē šādu informāciju”. Saskaņā ar 7. panta 1. punktu dalībvalstis “[..] nodrošina pienācīgu tiesisku aizsardzību pret visām personām, kas bez atļaujas apzināti veic [..] a) elektroniskas informācijas par tiesību pārvaldību dzēšanu vai mainīšanu; b) saskaņā ar [Direktīvu 2001/29] [..] aizsargātu darbu vai citu tiesību objektu izplatīšanu, ievadišanu izplatīšanai, raidīšanu, izziņošanu vai publiskošanu [darišanu pieejamu sabiedrībai], kam bez atļaujas ir izdzēsta elektroniskā informācija par tiesību pārvaldību vai tā ir mainīta, ja attiecīgā persona zina vai tai ir pietiekams prasības pamats zināt, ka, šādi rīkojoties, tā izraisa, dod iespēju, atvieglo vai slēpj likumā paredzēto autortiesību vai [normatīvajos tiesību aktos] paredzēto *sui generis* [blakustiesību] [..] pārkāpšanu”. Direktīvas 2001/29 preambulas 56. apsvērumā ir teikts: “Lai izvairītos no sadrumstalotas tiesiskas pieejas, kas potenciāli varētu apgrūtināt iekšējā tirgus funkcionēšanu, pret visām minētajām darbībām jānodrošina saskaņota tiesiska aizsardzība.”

37. Attiecībā uz *aizsardzības termiņiem* Direktīvas 2006/116 preambulas trešajā apsvērumā ir teikts, ka aizsardzības termiņiem būtu jābūt identiskiem visā Eiropas Savienībā. Direktīvas 2006/116 3. panta 4. punktā ir noteikts, ka raidorganizāciju tiesības beidzas, kad apritējuši 50 gadi pēc raidījuma pirmās pārraides neatkarīgi no tā, vai šis raidījums pārraidīts pa vadiem vai ēterā, tostarp pa kabeļiem un ar satelīta palīdzību.

38. Visbeidzot, attiecībā uz *blakustiesību izpildi* Direktīvas 2001/29 8. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis nodrošina atbilstošas sankcijas un tiesību aizsardzības līdzekļus un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo sankciju un tiesību aizsardzības līdzekļu piemērošanu. Tajā ir paskaidrots, ka sankcijām ir jābūt samērīgām un atturošām²⁵. 8. panta 2. un 3. punkts attiecas uz prasībām par zaudējumu atlīdzību, lūgumiem izdot rīkojumu (tostarp attiecībā uz starpniekiem) un uzlikt arestu nelikumīgajam materiālam.

39. Direktīva 2004/48²⁶ tika pieņemta apstākļos, kad dalībvalstīs joprojām pastāvēja būtiskas atšķirības intelektuālā īpašuma tiesību īstenošanas ziņā, tostarp attiecībā uz pagaidu pasākumu piemērošanu, zaudējumu aprēķināšanu un rīkojumu piemērošanas kārtību²⁷. Tās normas neierobežo Direktīvas 2001/29 normas, un Direktīvas 2004/48 preambulas 23. apsvērumā ietver atsauci uz “visaptverošu saskaņošanas līmeni” pirmajā minētajā direktīvā, ciktāl runa ir par autortiesību un blakustiesību pārkāpumiem²⁸. Saskaņā ar Direktīvas 2004/48 preambulas 28. apsvērumu “[..] kā līdzekli intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanas nodrošināšanai attiecīgos gadījumos var izmantot arī kriminālsankcijas [..]”. 2. panta 3. punkta b) un c) apakšpunktā ir noteikts, ka Direktīva 2004/48 neietekmē “dalībvalstu starptautisk[ās] saistīb[as] un jo īpaši [TRIPS līgumu], tostarp saistīb[as], kas attiecas uz kriminālprocesu un kriminālsodiem” un “dalībvalstu noteikum[us], kas attiecas uz kriminālprocesu vai kriminālsodiem intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu jomā”.

25 — Skat. arī Direktīvas 2001/29 preambulas 58. apsvērumu.

26 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu (OV L 157, 45. lpp.).

27 — Skat. Direktīvas 2004/48 preambulas 7. apsvērumu.

28 — Skat. Direktīvas 2004/48 2. panta 2. punktu un preambulas 16. apsvērumu. Skat. arī preambulas 23. apsvērumu attiecībā uz Direktīvas 2001/29 8. panta 3. punktu.

Lēmums

40. Komisija 2011. gada 9. februārī ierosināja Padomei to pilnvarot veikt sarunas par Konvenciju. Komisija puda nostāju, neatsaucoties ne uz vienu Līgumu normu, ka tai ir ekskluzīva kompetence, pamatojoties uz to, ka Konvencijas priekšmets ietilpst pastāvošo direktīvu piemērošanas jomā un ka Konvencija tiks balstīta uz ES *acquis*. Dokumenti, kurus Padome iesniegusi, atbildot uz Tiesas lūgumu²⁹, liecina, ka Komisijas priekšlikumu vairākkārt ir apspriedusi *Working Party on Intellectual Property (Copyright)* [Intelektuālā īpašuma (autortiesību) darba grupa] un ka prezidējošā dalībvalsts pēc tam sagatavoja kompromisa priekšlikumu, uz kuru tika balstīts Lēmums. Šīs procedūras gaitā Padomes protokolā tika ierakstīts Komisijas formāls paziņojums par to, ka Komisija uzskata, ka Konvencijas noslēgšana attiecas uz ekskluzīvu kompetenci un ka ar Lēmumu, ko tā raksturo kā “hibrīdu aktu”, ir pārkāpts LESD 218. panta 2. un 3. punkts.

41. Padome un dalībvalstu pārstāvji Padomes 2011. gada 19. decembra sanāksmē pieņēma Lēmumu. Cik man zināms, nav pieejami nekādi dokumenti, kuros būtu izskaidrota balsošanas gaita. 2011. gada 21. decembrī Lēmums tika paziņots Komisijai.

42. Lēmuma, kas adresēts Komisijai³⁰, preambulā ir teikts:

“Ņemot vērā [LESD] un it īpaši tā 218. panta 3. un 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

- (1) Komisijai būtu jābūt pilnvarotai Savienības vārdā piedalīties sarunās par [Konvenciju] attiecībā uz jautājumiem, kas ietilpst Savienības kompetencē un attiecībā uz kuriem Savienība ir pieņēmusi tiesību normas.
- (2) Dalībvalstīm, rīkojoties savā vārdā, šajās sarunās būtu jāpiedalās tikai tiktāl, ciktāl jautājumi, kas rodas sarunu gaitā, ietilpst to kompetencē. Lai nodrošinātu vienotību Savienības ārējā pārstāvībā, dalībvalstīm un Komisijai apspriešanas procesa gaitā būtu cieši jāsadarbojas,

[..].”

43. Lēmuma 1. pantā ir noteikts:

“1. Komisija ar šo tiek pilnvarota piedalīties sarunās par [Konvenciju] un veikt sarunas Savienības vārdā attiecībā uz jautājumiem, kas ietilpst Savienības kompetencē un attiecībā uz ko Savienība ir pieņēmusi tiesību normas, apspriežoties ar Intelektuālā īpašuma darba grupu (autortiesības) (turpmāk tekstā – “speciālā komiteja”).

2. Komisija veic attiecīgās sarunas saskaņā ar norādījumiem sarunām, kas izklāstīti šā Lēmuma pielikumā un/vai saskaņoto Savienības nostāju, kas speciālajā komitejā noteikta konkrēti šo sarunu vajadzībām.

3. Ja sarunu priekšmets ietilpst dalībvalstu kompetencē, prezidējošā dalībvalsts pilnā apmērā piedalās sarunās un veic [to] dalībvalstu vārdā, pamatojoties uz iepriekš saskaņotu kopējo nostāju. Ja kopējo nostāju nav iespējams saskaņot, dalībvalstis ir pilnvarotas paust savu nostāju un neatkarīgi balsot par izskatāmo jautājumu, neierobežojot 4. punktā minēto.

29 — Skat. tālāk šo secinājumu 48. punktu.

30 — Lēmuma 2. pants.

4. Komisija un dalībvalstis cieši sadarbojas apspriešanas sarunu procesa gaitā, lai panāktu vienotību Savienības un tās dalībvalstu starptautiskajā pārstāvībā.

5. Komisija un/vai prezidējošā dalībvalsts pārliecinās, ka ar sarunām saistītie dokumenti pienācīgā laikā tiek nosūtīti uz dalībvalstīm. Tās atklātā un pārskatāmā veidā ziņo Padomei un/vai speciālajai komitejai par sarunu iznākumu pirms un pēc ikvienas sarunu sēdes un, ja nepieciešams, par problēmām, kas varētu rasties sarunu gaitā.”

44. Lēmuma pielikumā ir izklāstīti norādījumi sarunām, saskaņā ar kuriem:

- “1. Komisija nodrošina, ka Eiropas Padomes ierosinātais nolīguma projekts par raidorganizāciju tiesību aizsardzību ietver atbilstošas normas, kas Eiropas Savienībai dod iespēju kļūt par tā līgumslēdzēju pusi.
2. Komisija veic sarunas tā, lai nodrošinātu, ka paredzētās normas atbilst Direktīvai 2006/115/EK [..], Direktīvai 2006/116/EK [..], Direktīvai 93/83/EEK [..] un Direktīvai 2001/29/EK [..], un Eiropas Savienības un tās dalībvalstu [..] PTO ietvaros – *TRIPS* līgumā – uzņemtajām saistībām.
3. Atbilstoši sarunu gaitā sasniegtajam progresam šie norādījumi sarunām var tikt pielāgoti.”

Sūdzība un procedūra

45. Komisija savā pieteikumā izvirza četrus prasības pamatus un lūdz atcelt Lēmumu.

46. Komisijas pirmais prasības pamats attiecas uz kompetenci. Komisija apgalvo, ka Padome, uzskatot, ka joma, uz kuru attiecas Konvencija, ietilpst dalītā kompetencē un pilnvarojot dalībvalstis vai iestādi (kas nav Komisija) veikt sarunas jomā, kurā Eiropas Savienībai ir ekskluzīva kompetence, ir pārkāpusi LESD 2. panta 2. punktu un 3. panta 2. punktu.

47. Pārējie trīs prasības pamati attiecas uz Lēmuma pieņemšanā izmantotām procedūrām. Konkrētāk, Komisija apgalvo, ka ir pārkāpta:

- procedūra un nosacījumi attiecībā uz Eiropas Savienības pilnvarām veikt sarunas par starptautiskiem nolīgumiem;
- balsošanas kārtība Padomē (LES 16. panta 3. punkts un LESD 218. panta 8. punkts); un
- Līgumos izklāstītie mērķi un lojālas sadarbības princips (LES 13. pants).

48. Rakstveida apsvērumus ir iesniegusi Padome, Parlaments un Komisija, kā arī Čehijas, Vācijas, Nīderlandes, Polijas un Apvienotās Karalistes valdības. Atbildot uz Tiesas lūgumu (saskaņā ar tās Reglamenta 62. panta 1. punktu), Padome 2013. gada 25. jūlijā iesniedza dokumentus attiecībā uz procedūru, kas noslēdzās ar Lēmuma pieņemšanu.

49. 2013. gada 24. septembra tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumus iesniedza visi lietas dalībnieki, kas bija iesnieguši rakstveida apsvērumus, izņemot Nīderlandes valdību.

Lēmuma pārbaudes Tiesā apjoms

50. Lai gan Padome neizvirza formālu iebildi par nepieņemamību, tā apgalvo, ka saskaņā ar LESD 263. pantu Tiesas jurisdikcijā neietilpst tādu lēmumu izskatīšana, kurus dalībvalstis pieņēmušas par jautājumiem, kas ietilpst to kompetencē. Tādējādi Tiesa nevar pārbaudīt Lēmumu, ciktāl to ir pieņēmuši dalībvalstu pārstāvju, nerikojoties Padomes dalībnieku statusā. Vācijas un Nīderlandes valdība būtībā atbalsta Padomes nostāju.

51. Komisija un Parlaments apgalvo, ka ar Lēmumu Eiropas Savienība tiek pilnvarota veikt sarunas par starptautisku nolīgumu. Tādēļ tas ir ticis pieņemts, īstenojot Padomes kompetences, un to ir iespējams pārbaudīt Tiesā. Lai gan Komisija piekrīt tam, ka norādījumi sarunām un speciālās komitejas (kuras izveide ir paredzēta Lēmumā) nostāja nav saistoša, tā apgalvo, ka Lēmuma tiesiskās sekas ir tādas, ka tas ierobežo pilnvaras veikt sarunas, tās attiecinot tikai uz jautājumiem, “attiecībā uz kuriem Savienība ir pieņēmusi tiesību normas”.

52. Padomes argumentam nevaru piekrist.

53. Saskaņā ar LESD 263. panta pirmo daļu Tiesa ir kompetenta pārbaudīt Padomes aktu tiesiskumu, kuru nolūks ir radīt tiesiskas sekas attiecībā uz trešām personām. Šajā ziņā nav nozīmes nedz izskatāmā akta būtībai, nedz formai³¹. Pārbaude var attiekties gan uz akta būtību, gan uz procesuālajām tiesību normām, saskaņā ar kurām tas ir ticis pieņemts.

54. Lēmums ir viens vienīgs Padomes akts, kas pieņemts, pamatojoties uz LESD 218. panta 3. un 4. punktu, ar ko pilnvaro Komisiju veikt sarunas par Konvenciju saskaņā ar kompetenču sadalījumu un tajā ietvertajiem norādījumiem sarunām. Tādēļ tas rada tiesiskas sekas³².

55. Saskaņā ar LESD 263. pantu Tiesa ir kompetenta izskatīt Lēmumu, tostarp tā aspektus saistībā ar dalībvalstu īstenoto starpvaldību darbību. To darot, Tiesa nepauž nostāju par dalībvalstu īstenoto starpvaldību darbību kā tādu – tas neietilptu tās jurisdikcijā³³. Tiesas veiktās pārbaudes uzmanība ir pievērsta vienīgi Padomei, it īpaši tam, vai ar Līgumiem Padomei ir atļauts šāda veida lēmumu attiecināt arī uz starpvaldību darbību.

56. Faktiski jautājums šeit nav par to, vai Lēmums ir *vai nu* Padomes akts, *vai* starpvaldību lēmums³⁴. Drīzāk jautājums ir par to, vai lēmums LESD 218. panta 3. un 4. punkta izpratnē, kas ir jāpārbauda Tiesā, var būt abi. Atbilde būtībā ir atkarīga no Komisijas otrā un trešā prasības pamata, kas attiecas uz hibrīda akta tiesiskumu. Tomēr starpvaldību akta satura apvienošana ar ES akta saturu nevar tikt izmantota kā rīks, lai apietu ES tiesību prasības un šo aktu izņemtu no Tiesas veiktas pārbaudes piemērošanas jomas³⁵.

31 — Skat., piemēram, 1993. gada 30. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-181/91 un C-248/91 Parlaments/Padome un Komisija (*Recueil*, I-3685. lpp., 13. punkts un tajā minētā judikatūra) un 2004. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-27/04 Komisija/Padome (Krājums, I-6649. lpp., 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 — Šajā ziņā tiesiskās sekas, kas izriet no norādījumiem sarunām, ir jānošķir no formālā instrumenta, kas ietver juridiski saistošu Padomes aktu, kura atcelšana ir šīs tiesvedības priekšmets un uz kuru ir balstīti Komisijas izvirzītie četri prasības pamati. Tādējādi, ja Lēmums tiktu atcelts, pamatojoties uz jebkuru (vai visiem) no šiem prasības pamatiem, tas ietekmētu arī norādījumus sarunām, jo tās nevar radīt nekādas sekas attiecībā uz sarunām, kuru priekšmets neietilpst Eiropas Savienības kompetencē un/vai par kurām netika saņemtas pienācīgas pilnvaras. Citiem vārdiem, tie nevar radīt sekas (neatkarīgi no tā, vai un, ja tā, tieši kādēļ tie ir principā saistoši), ciktāl Komisija nav tikusi pienācīgi pilnvarota piedalīties sarunās.

33 — Spriedums apvienotajās lietās Parlaments/Padome un Komisija (minēts iepriekš 31. zemsvītras piezīmē, 12. punkts).

34 — Tas bija spriedumā lietā Parlaments/Padome un Komisija (minēts iepriekš 31. zemsvītras piezīmē) izskatāmais jautājums. Tiesa tā 14. punktā ir nospriedusi, ka akta apraksts nav nozīmīgs un ka jautājums par jurisdikciju bija jārisina, konstatējot, “[...] vai, ņemot vērā tā saturu un visus apstākļus, kuros tas tika pieņemts, aplūkojamais akts īstenībā nav Padomes lēmums”.

35 — Tiesa tieši to norādīja spriedumā lietā Parlaments/Padome un Komisija (minēts iepriekš 31. zemsvītras piezīmē) – attiecībā uz lēmumu, ko dalībvalstis pieņēmušas Padomes sanāksmē (skat. 12. punktu). Tas vien, ka lēmums ir apzīmēts kā dalībvalstu akts, kas pieņemts Padomes sanāksmē (vai ir līdzīgi raksturots akts), nav pietiekams iemesls, lai noraidītu jurisdikciju (14. punkts). Skat. arī (nedaudz atšķirīgā kontekstā) 1998. gada 12. maija spriedumu lietā C-170/96 Komisija/Padome (*Recueil*, I-2763. lpp., 12.–18. punkts).

Prasības pamatu analīzes secība

57. Komisija otro līdz ceturto prasības pamatu attiecībā uz hibrīda akta tiesiskumu ir formulējusi kā alternatīvu iemeslu tā atcelšanai, bet tā apgalvo, ka šie prasības pamati ir iedarbīgi neatkarīgi no tā, vai Tiesa nospriedīs, ka Eiropas Savienībai ir ekskluzīva kompetence sarunās apspriest Konvenciju.

58. Ja Līguma normas, kas minētas otrajā līdz ceturtajā prasības pamatā, nepieļauj Padomei pieņemt tādu hibrīdaktu kā Lēmums, formāli vairs nav nepieciešams izskatīt tā saturu. To pasakot, tomēr ir skaidrs, ka jautājums par kompetenci ir vienlīdz ļoti svarīgs gan lietas dalībniekiem, gan personām, kas iestājušās lietā: tik tiešām visi savos apsvērumos galveno uzmanību pievērš pirmajam prasības pamatam. Tādēļ Komisijas prasības pamatus aplūkošu secībā, kādā tā tos ir izklāstījusi.

Pirmais prasības pamats: kompetence

Argumenti

59. Komisijas pirmajā prasības pamatā ir norādīts, ka Padome, uzskatot, ka sarunās Eiropas Padomē apspriežamie jautājumi ietilpst dalītās kompetences jomā, un pilnvarojot dalībvalstis vai iestādi, kas nav Komisija, veikt sarunas par starptautisku nolīgumu, kas īstenībā ietilpst Eiropas Savienības ekskluzīvā kompetencē, ir pārkāpusi LESD 2. panta 2. punktu un 3. panta 2. punktu. Pirmā prasības pamata būtība: Padome neesot bijusi pilnvarota atzīt dalībvalstu kompetenci piedalīties sarunās.

60. Komisija, kurai piekrīt arī Parlaments, apgalvo, ka Eiropas Savienībai ir ekskluzīva ārējā kompetence veikt sarunas un noslēgt starptautiskus nolīgumus jomā, uz kuru lielā mērā attiecas ES tiesību normas, kas ir vairāk nekā tikai minimālās (jeb obligātās) prasības. Šajā nolūkā tā atsauca uz Tiesas judikatūru (lietu *ERTA*)³⁶.

61. Komisija apgalvo, ka, pat ja Konvencijas galīgās versijas saturs var būt plašāks nekā ES *acquis*, ikviens jautājums, kas apspriežams sarunās, tomēr var ietekmēt vai mainīt *acquis* apjomu. Eiropas Savienība esot īstenojusi savu kompetenci, lai saskaņotu raidorganizāciju tiesības, un tādēļ tai tagad esot jārikojas vienai pašai. Tas, ka atbilstoši šiem saskaņošanas principiem dalībvalstis varētu daļēji saglabāt kompetenci noteikt ierobežojumus vai izvēlēties augstāku aizsardzības līmeni, neietekmē šīs kompetences ekskluzīvo būtību, it īpaši tādēļ, ka pastāv kopējie noteikumi, kas attiecas uz fiksācijas tiesībām, reproducēšanas tiesībām, retranslācijas tiesībām, tiesībām uz izziņošanu sabiedrībai, tiesībām darīt pieejamu sabiedrībai un izplatīšanas tiesībām.

62. Komisija, kuras nostāju atbalsta Parlaments, noraida uzskatu, ka ar Lisabonas līgumu būtu ticis samazināts Eiropas Savienības ārējās kompetences apjoms. Ar LESD 2. panta 2. punktu un 25. protokolu *ERTA* judikatūra neesot aizstāta. Komisija pieņem, ka, ja Līgumu izstrādātāji būtu paredzējuši ierobežot Eiropas Savienības ārējo kompetenci un grozīt pirms 40 gadiem nostiprināto judikatūru, viņi būtu skaidri norādījuši šādu nolūku.

63. Ja kompetence ir ekskluzīva LESD 3. panta 2. punkta izpratnē, tad pēc definīcijas 2. panta 2. punktu nevar piemērot. Tas, ka iekšējais tirgus ir dalīta kompetence, nenozīmē, ka arī ārējā kompetence noslēgt starptautisko nolīgumu par intelektuālo īpašumu ir dalīta. Netiek apstrīdēts, ka LESD 2. panta 2. punktu var piemērot starptautiskiem nolīgumiem: tādējādi Eiropas Savienība var izlemt pieņemt jaunus kopējos noteikumus starptautiska nolīguma formā, kas tad būtu saistošs arī dalībvalstīm. Pat ja Tiesa nospriestu, ka kompetence nav ekskluzīva, Eiropas Savienība joprojām varētu viena pati sarunās apspriest un noslēgt Konvenciju, jo dalītās kompetences īstenošana nav balstīta uz kopējo noteikumu iepriekšēju pieņemšanu.

36 — 1971. gada 31. marta spriedums lietā C-22/70 Komisija/Padome (*Recueil*, 263. lpp.; Eiropas Autotransporta nolīgums jeb *ERTA*).

64. Attiecībā uz metodoloģiju Komisija iebilst pret pieeju, ar ko katra spēkā esošā ES tiesību norma tiek salīdzināta ar eventuāli noslēdzama starptautiska nolīguma normu. Drīzāk ES tiesības esot jāaplūko kā saskanīgs un līdzsvarots normatīvo tiesību aktu kopums. Tādēļ Komisija savu vērtējumu izklāsta secīgi pa tēmām, kā arī sniedz kopēju novērtējumu – pat ja, kā tā apgalvo, nav nepieciešams pierādīt, ka ikviens sarunās apspriežamais jautājums ietekmē iekšējā tirgus pienācīgu darbību (pamatojoties uz kuru tika pieņemtas attiecīgās ES direktīvas). Pēdējā minētā vērtējuma ietvaros Komisija atsaucas uz Tiesas atzinumu, ka ES tiesības ļoti lielā mērā aptver Bernes konvencijas priekšmetu³⁷. Atzinums 1/03 liecina, ka dalībvalstīm varētu būt atlikusi zināma rīcības brīvība, pats par sevi kompetenci nepadara neekskluzīvu; Tiesai tad jāpārbauda, vai šāda brīvība var ietekmēt vai mainīt ES tiesību apjomu³⁸. Tiesa esot apstiprinājusi, ka kompetence nezaudē savu ekskluzīvo būtību, ja saskaņošana nav pilnīga. Šajā ziņā izskatāmā lieta atbilstot nosacījumiem, kas izklāstīti atzinumā 2/91: šī joma lielā mērā tiek reglamentēta ar ES tiesībām, kurās ir izklāstītas ne tikai minimālās [obligātās] prasības³⁹.

65. Komisija izskatāmo lietu salīdzina ar lietu C-45/07 Komisija/Grieķija, kurā runa bija par regulu, kas divu starptautisko tiesību aktu satura būtību iekļāva ES tiesībās. Ņemot vērā *ERTA* judikatūru, Tiesa nosprieda, ka dalībvalsts nevarētu ierosināt sākt procesu, kas, iespējams, var izraisīt izmaiņas šajos tiesību aktos⁴⁰.

66. Attiecībā uz Konvencijas saturu Komisija apgalvo, ka apraides definīcija un aizsargāto personu (tostarp, iespējams, arī tīmekļapraides uzņēmumu (*webcasters*) un simultānapraides uzņēmumu (*simulcasters*)) apraksts tieši ietekmēs ES *acquis*. Pašlaik Direktīva 2006/115 un Direktīva 2001/29 aizsargājot raidorganizācijas, kas pārraida savus signālus pa vadiem vai ar bezvadu līdzekļiem (ēterā) (šī kategorija ietver arī zemes apraides un satelīta apraides uzņēmumus), savukārt Direktīva 93/83 neatzīstot kabeļu izplatītājus kā atsevišķu tiesību īpašnieku kategoriju.

67. Komisija attiecībā uz ES tiesību aktos aizsargātajām tiesībām apgalvo, ka:

- priekšlikumi aizsargāt arī apraides retranslāciju pa vadiem (tostarp internetā) un atlikto retranslāciju ietekmētu vai izmainītu ES tiesībās paredzēto *retranslācijas tiesību* apjomu un
- priekšlikums paplašināt *tiesības uz izziņošanu sabiedrībai*, lai tās būtu piemērojamas arī vietās, kas ir publiski pieejamas vienīgi tad, ja tiek samaksāta ieejas maksa, ietekmētu ES tiesību aktos vairāk ierobežotās tiesības izziņot sabiedrībai, kā arī citu tiesību īpašnieku tiesības, saistībā ar kurām tiek izmantots šis jēdziens.

68. Komisija piekrīt tam, ka ES tiesību aktos nav aizsargāti *programmas saturoši pirmsapraides signāli*, jo tie paši par sevi neesot apraides vai pārraides (translācijas) darbība. Tomēr tā apgalvo, ka priekšlikumi aizsargāt šādus signālus, piešķirot atsevišķas tiesības, plaši definējot terminu “apraide” vai nodrošinot pienācīgu tiesisko aizsardzību, esot nesaraujami saistīti ar spēkā esošajām ES tiesību normām, jo tās būtu piemērojamas tādiem pašiem darbiem, kas jau ir aizsargāti, bet agrākā pārraides posmā. Turklāt šādu aizsardzību esot nepieciešams apsvērt, ņemot vērā Direktīvu 93/83, kurā ir izklāstīti noteikumi par programmas saturošiem signāliem, kas pārraidīti ar satelīta palīdzību.

69. Komisija arī apgalvo, ka *aizsardzības termiņi* ir saskaņoti un ka ES tiesībās ir reglamentēta *aizsardzība pret iedarbīgu tehnoloģisko pasākumu apiešanu* un aizsardzība pret neatļautu *informācijas par tiesību pārvaldību dzēšanu* vai izmaiņšanu.

37 — Skat. 2002. gada 19. marta spriedumu lietā C-13/00 Komisija/Īrija (*Recueil*, I-2943. lpp., 17. punkts).

38 — 2006. gada 7. februāra atzinums (Krājums, I-1145. lpp., 148.–151. punkts).

39 — 1993. gada 19. marta atzinums (*Recueil*, I-1061. lpp., 22.–26. punkts).

40 — 2009. gada 12. februāra spriedums (Krājums, I-701. lpp., 21.–22. punkts).

70. Visbeidzot, Tiesa esot vienveidīgi interpretējusi jēdzienus, piemēram, “sabiedrība”, kas ietverts terminā “izziņošana sabiedrībai”, ciktāl iespējams, ņemot vērā starptautiskās tiesības un mēģinot principus vai jēdzienus, kas ietverti vienā intelektuālā īpašuma tiesību direktīvā, izmantot arī citās direktīvās, lai gan to konkrēta saskaņošana nav notikusi. No tā izrietot, ka vienas direktīvas grozīšana var ietekmēt visu interpretējamo normatīvo tiesību aktu kopumu, kas piemērojams attiecībā uz jebkuru tiesību īpašnieku kategoriju.

71. Padome, kurai piekrit lietā iestājušās dalībvalstis, uzskata, ka, LESD 3. panta 2. punkta interpretēšana kopsakarā ar LESD 2. panta 2. punktu un 25. protokolu liecina, ka Eiropas Savienības ekskluzīvā ārējā kompetence nepārsniedz tos starptautiska nolīguma elementus, kas ir reglamentēti izskatāmajos ES tiesību aktos. Citiem vārdiem, LESD 3. panta 2. punkts neesot interpretējams tā, it kā ar būtu ir kodificēts atzinumā 1/03 minētais juridiskais tests par “jomu, kuru jau lielā mērā reglamentē [ES] tiesību normas”⁴¹. Padome alternatīvi norāda: pat ja tas tiktu interpretēts tādējādi, judikatūra, piemēram, atzinums 2/91⁴², spriedums lietā C-467/98 Komisija/Dānija⁴³ un atzinums 1/03⁴⁴, esot jānošķir no izskatāmās lietas.

72. Neatkarīgi no tā, ka daudzi jautājumi, kurus, iespējams, varētu reglamentēt ar Konvenciju, jau ir reglamentēti ES tiesību normās un tādēļ ietilpst Eiropas Savienības ekskluzīvajā kompetencē, Eiropas Savienībai nav ekskluzīvas kompetences veikt sarunas par Konvenciju kopumā.

73. Padome nepiekrīt tam, ka raidorganizāciju tiesību aizsardzība ietekmēs autortiesību un blakustiesību aizsardzības vispārējo līdzsvaru un to īstenošanu, jo pirmās attiecībā pret blakustiesībām esot neatkarīgas un patstāvīgas tiesības. Tas cita starpā esot atspoguļots spriedumā lietā SCF⁴⁵, kurā Tiesa jēdzienu “izziņošana sabiedrībai” Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta kontekstā un Direktīvas 92/100 (kas kodificēta ar Direktīvu 2006/115) 8. panta 2. punkta kontekstā interpretēja atšķirīgi. Turklāt Padome apgalvo, ka Konvencija visdrīzāk ietvers ierasto principu, saskaņā ar kuru tajā paredzētā aizsardzība atstāj spēkā un nekādi neietekmē autortiesību aizsardzību attiecībā uz literatūras un mākslas darbiem.

74. Padome arī konkretizē trīs raidorganizāciju tiesību aizsardzības aspektus, kas tiks apspriesti sarunās, bet tiesību aktos vēl nav saskaņoti. Līdz ar to dalībvalstu piedalīšanās apspriešanas sarunās un starptautisko saistību uzņemšanās attiecībā uz šiem aspektiem neietekmētu un neizmainītu ES tiesību normu darbības jomu.

75. Pirmkārt, dalībvalstis joprojām varot izvēlēties, paredzēt vai neparedzēt *ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt izziņošanu sabiedrībai tur, kur nav ieejas maksas*. Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punktā esot reglamentēta tikai izziņošana sabiedrībai vietās ar ieejas maksu.

76. Otrkārt, ne ar vienu ES tiesību normu (tostarp Direktīvas 2001/29 6. pantu) neesot ticis paredzēts aizsargāt *programmas saturošu pirmsapraides signāla pārraidi* – pirms publiskas apraides. Lai gan šāda signāla saturu varot aizsargāt ar autortiesībām, šo tiesību priekšmets un labuma guvēji neesot tie paši, kas apraides gadījumā.

41 — Minēts iepriekš 38. zemsvitras piezīmē.

42 — Minēts iepriekš 39. zemsvitras piezīmē.

43 — 2002. gada 5. novembra spriedums (*Recueil*, I-9519. lpp.), kas ir viens no tā dēvētajiem “atvērto debesu” spriedumiem.

44 — Minēts iepriekš 38. zemsvitras piezīmē.

45 — 2012. gada 15. marta spriedums lietā C-135/10 *SCF Consorzio Fonografici* (75. un 76. punkts; turpmāk tekstā – “SCF”).

77. Treškārt, lai gan Padome piekrīt, ka pastāv ES tiesību normas par *īstenošanu*, tomēr šīs normas neliedz dalībvalstīm paredzēt tiesību aizsardzības līdzekļus, kas tiesību īpašniekiem ir vairāk labvēlīgi nekā tie, kas paredzēti Direktīvā 2004/48. Tajās arī neesot runas par krimināltiesiskām sankcijām un tās neietverot minimuma prasības, kas būtu balstītas uz LESD 83. panta 2. punktu. Padome atzīst, ka Lēmuma pieņemšanas laikā Konvencijas saturs nebija pietiekami precīzs, lai būtu iespējams precīzi konstatēt īstenošanas normu piemērošanas jomu, būtību un saturu.

78. Polijas valdība piebilst, ka Konvencijā varētu arī ietvert plašāku apraides jēdziena definīciju un, kā apgalvo arī Apvienotās Karalistes valdība, ka ES tiesību aktos nav paredzētas tiesības uz retranslāciju pa vadiem.

79. Padome, kuras viedokli atbalsta Nīderlandes, Polijas un Apvienotās Karalistes valdības, iebilst arī pret Komisijas ierosinājumu, ka Tiesai būtu jāizvēlas plašs novērtējums, nevis jāpievēršas atsevišķām normām (piemēram, normām, kas saistītas ar trim aspektiem, kurus Padome uzskata par tādiem, kas ietilpst dalībvalstu kompetencē). Šajā ziņā tā norāda, ka nav iemesla apgalvot, ka visiem tiesību īpašniekiem būtu jābūt identiskām tiesībām. Visas tiesības un pienākumi esot jāinterpretē, ņemot vērā to kontekstu un nolūku. Tas, ka vienā intelektuālā īpašuma direktīvā lietotu terminu varētu būt nepieciešams interpretēt, ņemot vērā normas un principus, kas nostiprināti citās šādās direktīvās⁴⁶, nenozīmē, ka viens katrā ziņā ietekmētu pārējos.

80. Visbeidzot, Padome piekrīt tam, ka, ja sarunās apspriežamā Konvencija neietvertu nevienu jautājumu, kas ietilpst dalībvalstu kompetencē, tad vienīgi Eiropas Savienība kļūtu par Konvencijas līgumslēdzēju pusi.

Vērtējums

LESD 3. panta 2. punktā ietvertās frāzes “ciktāl līguma slēgšana ietekmē [...] kopīgos noteikumus vai maina to darbības jomu” nozīme

81. Visi lietas dalībnieki piekrīt, ka Eiropas Savienībai ir ārējā kompetence veikt sarunas par starptautisko nolīgumu par raidorganizāciju tiesībām. Jautājums ir par to, vai šāda kompetence ir ekskluzīva vai tomēr dalīta [jeb kopīga] ar dalībvalstīm.

82. Nav strīda arī par to, ka Līgumos nav tieši paredzēta ekskluzīva kompetence attiecībā uz raidorganizāciju tiesību aizsardzību, ka Konvencijas noslēgšana nav uzskatāma par nepieciešamu, lai varētu īstenot Eiropas Savienības iekšējo kompetenci jomā, kas tiks reglamentēta ierosinātajā Konvencijā, un ka principā šī iekšējā kompetence ir dalīta. Tas, vai ārējā kompetence ir ekskluzīva, ir atkarīgs no tā, vai Konvencijas noslēgšana ietekmē kopējos noteikumus vai izmaina to darbības jomu LESD 3. panta 2. punkta izpratnē.

46 — 2011. gada 13. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-431/09 un C-432/09 *Airfield* un *Canal Digitaal* (Krājums, I-9363. lpp., 44. punkts).

83. Lietas dalībnieki savukārt nav vienprātis par LESD 3. panta 2. punkta interpretāciju un atbildi uz jautājumu, kad Eiropas Savienībai ir ekskluzīva kompetence veikt sarunas par visu starptautisko nolīgumu, ja ES tiesību normas daļēji reglamentē jomu, uz kuru attiecas paredzamais starptautiskais nolīgums? Komisija apgalvo, ka, ja ES tiesību normas šo jomu reglamentē lielā mērā, pastāv ekskluzīva kompetence. Padome dod priekšroku striktākai pieejai, saskaņā ar kuru jomās, kurās Eiropas Savienības rīcības nav bijis, ekskluzīva kompetence nevar pastāvēt⁴⁷.

84. Izskatāmais jautājums lietas dalībnieku apsvērumos ir ticis raksturots šādi: vai ar LESD 3. panta 2. punktu ir kodificēta *ERTA* judikatūra. Šajā ziņā šis nav pirmais gadījums, kad Tiesā notiek debātes par Padomes nostāju par saikni starp LESD 3. panta 2. punktu un *ERTA* judikatūru. Spriedumā lietā C-137/12 Komisija/Padome izskatītā kompetence ietilpst kopējās tirdzniecības politikas jomā, un tādēļ nav bijis nepieciešams apsvērt LESD 3. panta 2. punktu⁴⁸. Tomēr ģenerāladvokāte Kokote [*Kokott*] savos secinājumos šajā lietā ir pievērsusies arī šim jautājumam. Viņa secināja, ka *ERTA* judikatūra ir kodificēta ar LESD 3. panta 2. punkta pēdējo daļu; viņa neatrada pierādījumus Padomes argumenta atbalstam, ka Lisabonas līguma izstrādātājiem bija citāds nolūks. Viņa nebija arī pārliecināta, ka 25. protokolu var interpretēt tā, lai tas ierobežotu LESD 3. panta 2. punktā noteikto Eiropas Savienības kompetenci⁴⁹.

85. Neesmu pārliecināta, ka ir lietderīgi izskatāmo jautājumu formulēt kā tādu, vai *ERTA* judikatūra ir kodificēta ar LESD 3. panta 2. punktu, galvenokārt tādēļ, ka nav vienprātības par to, kas (tieši) šajā judikatūrā ir noteikts. Nozīmīga ir LESD 3. panta 2. punktā ietvertās frāzes “ciktāl līguma slēgšana ietekmē [...] kopīgos noteikumus vai maina to darbības jomu” nozīme. Tajā izmantotais formulējums ir jāinterpretē kopsakarā ar kontekstu, par ko ir runa citās Līgumu daļās, un ņemot vērā priekšvēsturi, kurā acīmredzot ietilpst arī Tiesas judikatūra.

86. Sākšu ar LESD teksta formulējumu.

87. LESD divkārt ir izmantota frāze “ietekmēt kopīgos [kopējos] noteikumus vai mainīt to darbības jomu [saturu]”. Papildus LESD 3. panta 2. punktam tā ir sastopama arī LESD 216. panta 1. punktā, kurā ir izklāstīts Eiropas Savienības kompetences noslēgt starptautisko nolīgumu pamatojums, nenosakot ekskluzīvo un dalīto kompetenci.

88. Lai gan šīs divas normas ir līdzīgas, pastāv arī atšķirības to formulējumā. Daudzās (bet ne visās) valodu versijās šīs atšķirības, šķiet, norāda uz to, ka konstatēt ekskluzīvo ārējo kompetenci LESD 3. panta 2. punktā varētu būt vieglāk nekā kompetenci atbilstoši LESD 216. panta 1. punktam⁵⁰. Tādējādi angļu valodas redakcijā pirmās minētās normas vārds “var” [*may*] attiecas uz vienkāršu iespējamību, savukārt “iespējams” [*is likely to*] otrajā minētajā normā norāda uz varbūtības pakāpi. Tomēr šāda izšķiršana nevar būt pareiza. Ja LESD 3. panta 2. punktā ir paredzēta ekskluzīva ārējā kompetence, nekādā ziņā nevar noliegt ārējo kompetenci kā tādu LESD 216. panta 1. punkta kontekstā. Vienlaikus, ja ir pareizi, ka vērtēšana saskaņā ar 216. panta 1. punktu (vai pastāv kompetence?) tiek veikta pirms kompetences būtības pārbaudes (vai kompetence ir ekskluzīva?), tad tas, ka tiek pierādīts, ka starptautiskā nolīguma noslēgšana, iespējams, ietekmēs vai deformēs kopējo noteikumu darbības jomu, automātiski nozīmē, ka kompetence ir ekskluzīva un izslēdz iespēju konstatēt dalītu ārējo kompetenci.

47 — Jāpiebilst, ka neviens lietas dalībnieks neapgalvo, ka Konvencija (vai kāda tās daļa) ietilptu Eiropas Savienības ekskluzīvā ārējā kompetencē, pamatojoties uz to, ka – ņemot vērā, ka intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības materiālās normas varētu būt tās pašas – neatkarīgi no starptautiskā nolīguma, kurā tās ir ietvertas, būtības, raidorganizāciju ekskluzīvās tiesības, kā arī nosacījumi, izņēmumi, ierobežojumi un atrunas attiecībā uz šīm tiesībām ir reglamentēti *TRIPS* līgumā (it īpaši 14. pantā), un ka pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā Eiropas Savienībai ir ekskluzīva kompetence attiecībā uz kopējo tirdzniecības politiku, kurai saskaņā ar LESD 207. panta 1. punktu “[...] pamatā ir vienādi principi, jo īpaši attiecībā uz [...] intelektuālā īpašuma komerciālajiem aspektiem [...]”. Par “intelektuālā īpašuma komerciālo aspektu” nozīmi skat. 2013. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-414/11 *Daichi Sankyo* un *Sanofi-Aventis Deutschland* (49.–61. punkts).

48 — 2013. gada 22. oktobra spriedums (77. punkts).

49 — 111.–117. punkts ģenerāladvokātes Kokotes secinājumos lietā C-137/12 (minēta iepriekš 48. zemsvitras piezīmē).

50 — Viens vērā ņemams izņēmums ir LESD 3. panta 2. punkta un 216. panta 1. punkta franču valodas versija, kurā abās normās izmantots identisks formulējums: “est susceptible d'affecter des règles communes ou d'en altérer la portée”.

89. LESD 3. panta 2. punkta pēdējo teikumu es interpretēju tādējādi, ka jomai, uz ko attiecas starptautiskais nolīgums, jau ir jābūt reglamentētai ES tiesību normās (jeb noteikumos). Ja šādi noteikumi nepastāv, ir grūti iedomāties, kā nolīguma noslēgšana varētu ietekmēt vai izmainīt šo noteikumu darbības jomu. Tas liecina par to, ka izvērtēšana vienmēr ietver pārbaudi (šādā secībā) par: i) paredzētā starptautiskā nolīguma darbības jomu un saturu; ii) vai Eiropas Savienība jau ir īstenojusi iekšējo kompetenci un, ja tā, kāda ir ES tiesību normu darbības joma un saturs; un iii) vai šā starptautiskā nolīguma noslēgšana var ietekmēt ES noteikumus vai izmainīt to darbības jomu. Pēdējā minētā iespēja varētu pastāvēt dažādu iemeslu dēļ un dažos konkrētos apstākļos varētu būt vairāk acīmredzama nekā citos.

90. Iespējams, tam nav būtisku seku, ka LESD 3. panta 2. punktā nav tieši norādīts, vai tā ir “Eiropas Savienības” vai “dalībvalstis”, attiecībā uz kuru ir jākonstatē, vai starptautiskā nolīguma noslēgšana “varētu ietekmēt kopējos noteikumus vai mainīt to darbības jomu”. Kopējos noteikumus ietekmēs vai to darbības jomu izmainīs starptautiskā nolīguma būtība, nevis līgumslēdzējas puses (vai pušu) identitāte. Ja sākumpunkts ir dalīta kompetence, tad ir loģiski, ka galvenā uzmanība tiek pievērsta tam, kas notiktu, ja dalībvalstis noslēgtu starptautisku nolīgumu jomā, kurā jau pastāv ES noteikumi. Izmantotais vārds “ciktāl” skaidri norāda, ka, pamatojoties uz to, starptautiskā nolīguma daļas var ietilpt Eiropas Savienības ekskluzīvajā kompetencē, savukārt attiecībā uz citām daļām kompetence joprojām varētu tikt dalīta.

91. Turklāt frāzes “ir ekskluzīva kompetence” izmantošana skaidri norāda, ka papildus 3. panta 1. punktā minētajiem iemesliem 3. panta 2. punktā iekļautais (plaši definēto) iemeslu uzskaitījums ir izsmelošs.

92. Tagad pievēršīšos LESD 3. panta 2. punkta kontekstam un attiecīgo normu, it īpaši LESD 2. panta 2. punkta un 25. protokola, iedarbībai.

93. Manuprāt, nedz 25. protokolā, nedz LESD 2. panta 2. punktā nav ierobežota LESD 3. panta 2. punkta darbības joma kā tāda. Abas normas attiecas uz dalīto kompetenci. 2. panta 2. punkta pirmajā teikumā ir paredzētas sekas, kas rodas, ja kompetence tiek definēta kā dalīta. Otrais un trešais teikums attiecas uz situāciju, kad līdzās pastāv ES kompetence un dalībvalstu kompetence. Tādējādi no otrā teikuma un 25. protokola (kurā ir atsauce tikai uz 2. panta 2. punktu) apvienotas interpretācijas izriet, ka, ja Eiropas Savienība konkrētā jomā ir īstenojusi šādu kompetenci, dalībvalstis vairs nevar īstenot savu kompetenci attiecībā uz jautājumiem, kas ir reglamentēti attiecīgajā ES tiesību aktā. Tomēr tām joprojām varētu būt brīvība rīkoties citās jomās. Ja Eiropas Savienība savu kompetenci nav īstenojusi, dalībvalstis joprojām var rīkoties tādā apmērā, kādā Eiropas Savienība nav rīkojusies. Dalībvalstis arī atgūst (savu sākotnējo) kompetenci rīkoties jebkurā jomā, kurā Eiropas Savienība savu darbību ir pārtraukusi.

94. Visbeidzot, pievēršīšos LESD 3. panta 2. punkta priekšvēsturei.

95. LESD 3. panta 2. punkta pēdējā teikuma formulējums acīmredzami ir pārņemts no sprieduma lietā *ERTA*. Tajā Tiesa ir formulējusi testu, lai konstatētu, vai pastāv ārējā kompetence (tagadējā LESD 216. panta 1. punkta regulējuma priekšmets)⁵¹ un vai šāda kompetence ir ekskluzīva (tagadējā LESD 3. panta 2. punkta regulējuma priekšmets). Attiecībā uz pēdējo testu Tiesa nosprieda, ka, ja Eiropas Savienība jebkādā formā pieņem kopējos noteikumus, lai īstenotu kopējo politiku, kas paredzēta

51 — Tādējādi Eiropas Savienībai ir ārējā kompetence, ja – lai gan tās piešķiršana nav tieši formulēta – līdz ar kopējo noteikumu pieņemšanu Eiropas Savienībai katrā ziņā tiek piešķirta kompetence noslēgt starptautiskos nolīgumus par priekšmetu, kas reglamentēts šādos kopējos noteikumos. Spiedumā lietā *ERTA* šādi kopējie noteikumi tika piemēroti starptautiskiem pārvaldījumiem no (vai uz) trešajām valstīm attiecībā uz daļu no pārvaldījuma, kas norisinās Kopienas teritorijā (skat. spriedumu lietā *ERTA*, minēts iepriekš 36. zemsvītras piezīmē, 28. punkts). Spiedumā lietā *Kramer u.c.* tika apstiprināta analoga nostāja jūras bioloģisko resursu saglabāšanas kompetence kontekstā (1976. gada 14. jūlija spriedums apvienotajās lietās 3/76, 4/76 un 6/76 (*Recueil*, 1279. lpp., 30. un 33. punkts)). Skat. arī 1977. gada 26. aprīļa atzinumu 1/76 (*Recueil*, 741. lpp., 3. punkts), atzinumu 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 7. punkts), 1996. gada 28. marta atzinumu 2/94 (*Recueil*, I-1759. lpp., 26. punkts) un atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 114. un 115. punkts).

Līgumos, Eiropas Savienība saņem ekskluzīvu kompetenci⁵² un dalībvalstis vairs nevar uzņemties saistības pret trešajām valstīm, kas “ietekmē šos [kopējos] noteikumus”⁵³. Saukšu to par “ERTA principu”. ERTA princips tika balstīts uz loģiku, ka ir jāaizsargā kopējā tirgus vienotība un vienveidīgi jāpiemēro Kopienas tiesību akti⁵⁴.

96. No LESD 3. panta 2. punkta projekta apspriešanas vēsturiskajiem materiāliem var konstatēt vismaz tik daudz, ka izstrādātājiem nebija nolūka atkāpties no ERTA principa⁵⁵. Šajā ziņā piekritu ģenerālvokātes Kokotes secinājumiem lietā C-137/12⁵⁶.

97. Tādēļ Tiesai būtu jābalstās uz savu agrāko judikatūru šajā jomā, kas acīmredzot ietver arī spriedumu lietā ERTA un virkni citu spriedumu un atzinumu, kas pieņemti, pamatojoties uz tagadējo LESD 218. panta 11. punktu.

98. Minētajā judikatūrā Tiesa ir detalizētāk izskaidrojusi ERTA principa pamatloģiku. Šis princips ir piemērojams tad, ja dalībvalstu noslēgts starptautisks nolīgums (vai tā daļa) būtu nesaderīgs ar kopējā tirgus vienotību un ES tiesību aktu vienveidīgu un konsekventu piemērošanu⁵⁷ vai apdraudētu ar kopējiem noteikumiem izveidotās sistēmas pienācīgu darbību⁵⁸, vai ja, ņemot vērā pastāvošo ES tiesību aktu būtību, jebkurš starptautisks nolīgums katrā ziņā ietekmētu ES tiesības⁵⁹. Turklāt Tiesa ir piebildusi, ka visās jomās, kas atbilst Līguma mērķiem, EKL 10. pantā⁶⁰ (kas tagadējā LES 4. panta 3. punktā ir formulēts kā lojālas sadarbības princips) ir paredzēts, ka dalībvalstis atturas no jebkādiem pasākumiem, kas varētu traucēt līguma mērķu sasniegšanu⁶¹.

99. Kādus papildu skaidrojumus Tiesa ir sniegusi attiecībā uz paša ERTA principa nozīmi?

100. ERTA principa piemērošana nozīmē, ka ir notikusi zināma iekšēja darbība; savukārt iekšējās kompetences pastāvēšana vien ir nepietiekama⁶². Tik tiešām, ciktāl iekšējā kompetence nav tikusi īstenota, nepastāv ES tiesību normas, kuras var ietekmēt vai kuru darbības jomu var mainīt. Tāpat tādu iniciatīvu un tiesību aktu esamība, kuru mērķis ir novērst pretrunas starp ES tiesību aktiem un paredzēto starptautisko nolīgumu, neļauj izvairīties no nepieciešamības tos salīdzināt, lai konstatētu

52 — Spriedums lietā ERTA (minēts iepriekš 36. zemsvītras piezīmē, 17. un 18. punkts); skat. arī, piemēram, spriedumu lietā Komisija/Dānija (minēts iepriekš 43. zemsvītras piezīmē, 77. punkts).

53 — Spriedums lietā ERTA (minēts iepriekš 36. zemsvītras piezīmē, 17. punkts).

54 — Spriedums lietā ERTA (minēts iepriekš 36. zemsvītras piezīmē, 31. punkts).

55 — Līguma par Konstitūciju Eiropai projekta I-12. panta 2. punktā, uz ko, šķiet, ir ticis balstīts LESD 3. panta 2. punkts, ir teikts: “Savienībai ir ekskluzīva kompetence noslēgt starptautisku nolīgumu, ja tā noslēgšana [...] ietekmē Savienības iekšējo aktu” (pieejams vietnē <http://european-convention.eu.int>). Konvencijas VII darba grupa Par ārējo darbību galīgajā ziņojumā ietvēra arī atsauci uz to, ka Tiesa ir atzinusi “netieši noteikt[u] Kopienas ārēj[o] kompetenc[i], kad [bija] nepieciešams noslēgt starptautiskus nolīgumus, lai īstenotu iekšējo politiku vai atspoguļotu tās iekšējo kompetenci jomās, kurās tā šo kompetenci ir īstenojusi, pieņemot sekundāros tiesību aktus [...]”, un “[...] uzskatīja par lietderīgu tieši formulēt Tiesas judikatūras atzinumus, lai atvieglotu Savienības darbību globalizētā pasaulē, it īpaši apstākļos, kad runa ir par iekšējās politikas un darbības ārējo dimensiju” (VII darba grupas Par ārējo darbību 2002. gada 16. decembra galīgais ziņojums CONV 459/02, 18. punkts). Skat. arī 2007. gada starpvaldību konferences mandātu POLGEN 74 (2007. gada 26. jūnijs, 18. punkts un 10. zemsvītras piezīme).

56 — Skat. iepriekš 83. punktu un 48. un 49. zemsvītras piezīmi.

57 — Skat. spriedumu lietā ERTA (minēts iepriekš 36. zemsvītras piezīmē, 31. punkts) un atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 122. un 133. punkts).

58 — Atzinums 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 128. un 133. punkts).

59 — Skat. atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 122. punkts).

60 — Šajā normā bija noteikts: “Dalībvalstis veic gan vispārējus, gan īpašus attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no šā Līguma vai ko rada Kopienas iestāžu darbība. Tās atvieglo Kopienas uzdevumu veikšanu. Tās atturas no visiem pasākumiem, kas varētu traucēt šā Līguma mērķu sasniegšanu.”

61 — Skat. arī, piemēram, atzinumu 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 10. punkts) un Atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 119. punkts).

62 — Skat., piemēram, 1994. gada 15. novembra atzinumu 1/94 (*Recueil*, I-5267. lpp., 77. punkts (arī 88. punkts)) un 1995. gada 24. marta atzinumu 2/92 (*Recueil*, I-521. lpp., 31. un 36. punkts). Tomēr šāda darbība nav nepieciešama kopējās politikas ietvaros: skat. atzinumu 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 10. un 11. punkts) un atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 118. punkts).

nolīguma ietekmi uz ES tiesību aktiem⁶³. Tikpat nenozīmīgs ir arī attiecīgo ES tiesību normu⁶⁴ tiesiskais pamats kā tāds un (kā Padome pareizi norāda) tas, ka sarunas par jauktu nolīgumu varētu būt saistītas ar nelabvēlīgiem apstākļiem un praktiskām neērtībām⁶⁵. Arī tas vien, ka dalībvalstis, noslēdzot starptautisku nolīgumu, varētu ietekmēt iekšējā tirgus parasto darbību, nekādā veidā nav pietiekami, lai konstatētu, ka ir ievērots *ERTA* princips⁶⁶.

101. Ja iepriekš ir notikusi iekšējā darbība, *ERTA* principu var piemērot attiecībā uz starptautisku nolīgumu kopumā vai uz atsevišķām tā daļām.

102. Ja iekšējā darbība ir notikusi konkrētās jomas pilnīgas saskaņošanas formā, tad attiecībā uz šo jomu pastāv ekskluzīva ārējā kompetence⁶⁷. Šādā gadījumā dalībvalstis vairs nevar uzturēt spēkā vai uzsākt jaunus pasākumus, kas neatbilst šādam ES tiesību aktam vai citādi traucē tā mērķu sasniegšanu un iedarbību (pat ja ar stingrākiem noteikumiem varētu radīt augstāku aizsardzības līmeni)⁶⁸. Rīcības brīvība atkāpties no ES tiesību aktiem pilnā apmērā tiek kontrolēta ar pašiem saskaņošanas pasākumiem⁶⁹. Tādējādi, ja starptautiskā nolīgumā ir reglamentēta joma A un joma A ir pilnā mērā saskaņota, tad starptautiska nolīguma noslēgšana šajā jomā automātiski atbilst *ERTA* principam un ES kompetence ir ekskluzīva. Dalībvalstu iesaistīšanās varētu ierobežot veidu, kādā Eiropas Savienība pēcāk īsteno savu iekšējo kompetenci. Ja starptautiskais nolīgums attiecas uz jomu B un jomu A, bet joma B vēl nav saskaņota, Eiropas Savienībai ir ekskluzīva kompetence vismaz attiecībā uz jomu A. Papildus grūtībām konstatēt, vai un attiecībā uz ko ir notikusi pilnīga saskaņošana, to varētu raksturot kā "vienkāršu gadījumu".

103. Tas, vai pastāv pilnīga saskaņošana, ir atkarīgs no tā, cik intensīvi konkrētā joma ir reglamentēta. To var konstatēt, balstoties it īpaši uz attiecīgo ES tiesību aktu formulējumu un mērķi (mērķiem): to saturu, darbības jomu un tajos izklāstīto pienākumu būtību. Konkrētā joma var būt, piemēram, tautsaimniecības nozare, komercdarbības prakses veids, privātpersonu kategorija vai īpašuma veids.

104. Vai Eiropas Savienībai var būt arī ekskluzīva kompetence veikt sarunas un noslēgt visu starptautisko nolīgumu, ja tiesību akti vēl nav pilnībā saskaņoti jomā (jomās), kas ir reglamentēta(s) starptautiskajā nolīgumā (vai tā daļā)?

105. Tas ir iespējams.

106. Tiesa šādu viedokli ir atbalstījusi atzinumā 2/91, kurā tā ir konstatējusi, ka joma lielā mērā ir reglamentēta ES tiesību normās, ņemot vērā ES regulas vēsturisko attīstību un mērķus, kā arī to, ka starptautiskais nolīgums sniedza plašāku aizsardzību, jo tā elementi ir definēti plašāk, tādējādi ietekmējot tā piemērošanas jomu⁷⁰. Šādos apstākļos Tiesa nosprieda, ka starptautiskā nolīguma

63 — Atzinums 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 25. punkts), spriedums lietā Komisija/Dānija (minēts iepriekš 43. zemsvītras piezīmē, 101. un 105. punkts) un atzinums 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 129. un 130. punkts). Lietā Komisija/Dānija šāds akts ietvēra klauzulu, kas paredz, ka attiecīgais starptautiskais nolīgums neietekmē to, kā dalībvalstis piemēro nozīmīgos Kopienas tiesību aktus.

64 — Atzinums 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 131. punkts).

65 — Šādā gadījumā ES iestādēm un dalībvalstīm atbilstoši prasībām ievērot vienotību Eiropas Savienības starptautiskajā pārstāvībā ir nepieciešams cieši sadarboties starptautiskos nolīgumos uzņemto saistību apspriešanā, noslēgšanā un īstenošanā: skat., piemēram, 2001. gada 6. decembra atzinumu 2/00 (*Recueil*, I-9713. lpp., 18. punkts un tajā minētā judikatūra).

66 — Skat., piemēram, atzinumu 1/94 (minēts iepriekš 62. zemsvītras piezīmē, 78. un 79. punkts) un spriedumu lietā Komisija/Dānija (minēts iepriekš 43. zemsvītras piezīmē, 95. punkts).

67 — Skat., piemēram, spriedumu lietā Komisija/Dānija (minēts iepriekš 43. zemsvītras piezīmē, 84. punkts), atzinumu 1/94 (minēts iepriekš 62. zemsvītras piezīmē, 96. punkts) un atzinumu 2/92 (minēts iepriekš 62. zemsvītras piezīmē, 33. punkts). Vienlaikus, ja ES tiesību aktos ir izslēgta saskaņošana šajā jomā, Eiropas Savienība nevar noslēgt starptautisku nolīgumu, kas paredz, ka neatkarīgi no tā šajā jomā tiks saskaņoti dalībvalstu normatīvie vai administratīvie akti; skat. atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 132. punkts).

68 — Skat., piemēram, 2009. gada 23. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās C-261/07 un C-299/07 *VTB-VAB un Galatea* (Krājums, I-2949. lpp., 52. punkts).

69 — Skat., piemēram, 2002. gada 25. aprīļa spriedumu lietā C-52/00 Komisija/Francija (*Recueil*, I-3827. lpp., 19. punkts ("[...] tas, ka Direktīvā ir konkrētas atkāpes vai atrunas attiecībā uz konkrētiem, valsts tiesību aktos paredzētiem gadījumiem, nenozīmē, ka attiecībā uz jautājumiem, kurus tā reglamentē, nenotiktu tiesību normu pilnīga saskaņošana").

70 — Skat. it īpaši atzinumu 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 25. punkts).

attiecīgā daļa ietekmē ES tiesību aktus un ka tādēļ dalībvalstis vairs nevar uzņemties saistības ārpus ES institucionālajiem ietvariem⁷¹. Spriedumā lietā Komisija/Dānija Tiesa pamatojās uz šo konstatējumu, to šķietami apkopojot tādējādi, ka tas nozīmē to, ka starptautiskas saistības ietekmē vai deformē kopējos noteikumus, ja šādas starptautiskas saistības ietilpst jomā, kas jau lielā mērā ir reglamentēta šādos noteikumos⁷². Pēcāk atzinumā 1/03 Tiesa šo situāciju raksturoja kā tikai vienu piemēru, kur ir atzīta ekskluzīvā kompetence, un uzsvēra nepieciešamību ņemt vērā ES tiesību normu darbības jomu, būtību un saturu un jebkādas nākotnē sagaidāmas izmaiņas⁷³.

107. Es šo judikatūru interpretēju šādi: tas vien, ka starptautiskais nolīgums (vai tā daļa(s)) attiecas uz jomu, kas ir "lielā mērā reglamentēta" ES tiesību normās (vai jomu, kas ir definēta, atsaucoties uz kādu pakāpes ziņā abstraktu sliksni regulējumā), vēl neļauj automātiski secināt, ka pastāv ekskluzīva kompetence veikt sarunas par visu šo starptautisko nolīgumu (vai attiecīgo tā daļu), nemaz nepārbaudot, vai ir piemērojams *ERTA* princips. Acīmredzot, jo plašāka ir joma, kas jau tiek reglamentēta ES tiesību aktos, jo lielāka ir varbūtība, ka starptautiskā nolīguma atlikusī daļa var ietekmēt pastāvošās ES tiesību normas. Tomēr tas tā būs ne vienmēr. Viss ir atkarīgs no uzņemto saistību satura un to iespējamās saiknes ar ES tiesību normām. Attiecības starp ierosināto Konvenciju un ES tiesību normām par raidorganizāciju tiesību aizsardzību, ko apspriedīšu kā nākamo, labi ilustrē šo atziņu.

108. Lai varētu piemērot *ERTA* principu, ir nepieciešams precīzi konstatēt starptautiskā nolīguma ietvaros un saskaņā ar ES tiesību aktiem uzņemto saistību saturu – lai konstatētu, vai un, ja tā, tad cik lielā mērā dalībvalstis vairs nevar reglamentēt konkrētu jautājumu un līdz ar to pašas vairs nevar uzņemties starptautiskas saistības (pat ja tās nebūtu pretrunā ES tiesību aktiem). Nav tā, ka *ERTA* principu var piemērot vienīgi tad, ja pastāv pretruna starp starptautisko nolīgumu un ES tiesību normām⁷⁴. Šajā ziņā ļoti praktisks ir ģenerāladvokāta Ticano [*Tizzano*] skaidrojums viņa secinājumos "atvērto debesu" lietās: pat ja spēkā esošās ES tiesību normas tiek pārņemtas starptautiskā nolīgumā, nav garantēts, ka "[..] tad faktiski noteikumi tiek piemēroti vienādi un, it īpaši, ka jebkādi grozījumi, kas varētu tikt pieņemti iekšēji, būtu pilnā apmērā un nekavējoties transponēti nolīgumos [..]"; tādējādi varētu tikt deformēta kopējo noteikumu būtība un tiesiskais regulējums un pastāvētu "[..] reāls un ievērojams risks, ka tie tiktu izslēgti no Tiesas jurisdikcijas [..]"⁷⁵. Tiesa savā atzinumā 1/03 ir vispārīgi norādījusi, ka, lai piemērotu *ERTA* principu, ir nepieciešams novērtējums, balstoties uz normu darbības jomu, būtību un saturu, ņemot vērā ES tiesību aktu pašreizējo stāvokli un to turpmāko attīstību, ciktāl tā ir paredzama vērtējuma laikā⁷⁶.

109. Tādējādi tas, vai Eiropas Savienībai ir ekskluzīva ārējā kompetence saskaņā ar LESD 3. panta 2. punkta pēdējo teikumu, būtībā ir atkarīgs no detalizēta un visaptveroša to jomu salīdzinājuma, kas ir reglamentētas paredzētajā starptautiskajā nolīgumā un ES tiesību aktos⁷⁷.

110. Tiesa savā judikatūrā galveno uzmanību ir pievērsusi tam, kādi apsvērumi ir nozīmīgi, vērtējot ES tiesību aktu stāvokli jomā, ko ir paredzēts reglamentēt starptautiskajā nolīgumā, piemēram: vai Kopiena ir īstenojusi savu iekšējo kompetenci; normu, ar kurām tiek pamatota iekšējā darbība, priekšmetu; spēkā esošo ES tiesību aktu darbības joma, būtību un saturu⁷⁸; (pašreiz spēkā esošo) ES tiesību normu

71 — Skat. it īpaši atzinumu 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 26. punkts).

72 — Spriedums minēts iepriekš 43. zemsvītras piezīmē, 81. un 82. punkts.

73 — Atzinums 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 121. un 126. punkts).

74 — Skat. atzinumu 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 25. punkts).

75 — Ģenerāladvokāta Ticano 2002. gada 31. janvāra secinājumi lietā C-466/98 Komisija/Apvienotā Karaliste (*Recueil*, I-9427. lpp., 72. punkts).

76 — Skat. atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 126. punkts) un atzinumu 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 25. punkts).

77 — Skat., piemēram, atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 124. un 133. punkts). Tādu lietu piemēri, kurās šāds vērtējums ļāva secināt, ka ekskluzīva kompetence nepastāv, ir apkopoti atzinuma 1/03 123. punktā.

78 — Atzinums 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 25. un 26. punkts) un atzinums 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 126. punkts). Tiesa šos faktorus ir apspriedusi attiecībā uz testu "joma, kas jau lielā mērā ir reglamentēta Kopienas tiesību normās"; tomēr būtu divaini, ja tie paši faktori netiktu piemēroti arī citā kontekstā. Katrā ziņā atzinuma 1/03 133. punkts liecina par vispārīgāku piemērošanu.

mērķi⁷⁹; jebkura attiecīgā ES akta struktūru⁸⁰; apmēru, kādā ES tiesību normās noteikts tikai minimālie standarti⁸¹; ES tiesību aktu attīstības priekšvēsturi konkrētā jomā⁸²; ES tiesību aktu turpmāko attīstību, ciktāl [tā] paredzama vērtējuma laikā⁸³; ES tiesību aktu pilnīgo iedarbību⁸⁴, un ar ES tiesību normām izveidotās sistēmas pienācīgu darbību⁸⁵. Daži no šiem apsvērumiem, manuprāt, būs arī nozīmīgi, lai raksturotu topošo starptautisko nolīgumu.

111. Šāda veida vērtējums ir jāveic attiecībā uz ikvienu un visām starptautiskā nolīguma daļām, kuras paredzēts apspriest sarunās un noslēgt.

112. *ERTA* principa piemērošanas iznākumu var ievērojami ietekmēt viens konkrēts apsvēruma: ja ES tiesību aktos ir izklāstīti konkrētās jomas aizsardzības minimālie standarti. Tādā gadījumā dalībvalstis saglabā kompetenci noslēgt starptautisku nolīgumu, kas nosaka arī minimuma standartus, jo šāds nolīgums nevar ietekmēt ES tiesību aktus, kurus dalībvalstis var piemērot un kuri ir jāpiemēro pilnā apmērā⁸⁶. Tas, vai tās faktiski saglabā kompetenci, ir atkarīgs no dalībvalstīm pieejamās brīvības, kas paredzēta gan starptautiskajā nolīgumā, gan ES tiesību normās, apmēra. Ja starptautiskajā nolīgumā ir noteikts zemāks minimālais standarts nekā ES tiesību aktos, tad tas, ka dalībvalstis noslēgtu šo nolīgumu, ES tiesību aktus neapdraudētu: ES tiesību pārākums nozīmē, ka dalībvalstis savā teritorijā nevar ieviest standartu, kas ir zemāks nekā standarts, kas noteikts ES tiesību aktos (pat ja šāds zemāks standarts būtu atbilstošs starptautiskam nolīgumam). ES tiesību akti netiek apdraudēti arī tad, ja starptautiskajā nolīgumā ir noteikts augstāks minimālais standarts – ar nosacījumu, ka ES tiesību aktos ir pieļauts, ka dalībvalstis pieņem šādu augstāku standartu.

113. Kas notiek, ja ES tiesību aktos ir noteikts minimālais standarts, savukārt starptautiskajā nolīgumā ir noteikts maksimāls aizsardzības līmenis? Pieņemsim, ka ES tiesību aktos ir noteikts, ka blakustiesību aizsardzības termiņi ir “vismaz 70 gadi”, bet starptautiskajā nolīgumā noteiktais aizsardzības termiņš ir “ne vairāk kā 50 gadi”. Šādā gadījumā dalībvalstis, piemērojot ES tiesību aktus, pārkāptu starptautisko nolīgumu. Tas ietekmē dalībvalstu atbildību saskaņā ar starptautiskajām publiskajām tiesībām, bet ne ES principu “vismaz 70 gadi”, kas tām kā dalībvalstīm joprojām ir saistošs.

114. Ņemot to vērā, tagad pārbaudīšu, vai Eiropas Savienībai ir ekskluzīva kompetence veikt sarunas par visas Konvencijas apspriešanu.

79 — Skat., piemēram, atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 135. punkts).

80 — Skat., piemēram, atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 138. punkts).

81 — Skat. atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 123. un 127. punkts) un atzinumu 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē).

82 — Skat. atzinumu 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 25. un 26. punkts) un atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 120. punkts).

83 — Atzinums 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 25. punkts) un atzinums 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 126. punkts).

84 — Atzinums 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 128. punkts).

85 — Atzinums 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 133. punkts).

86 — Skat. it īpaši atzinumu 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 18. punkts) kopsakarā ar atzinumu 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 123. un 127. punkts).

Eiropas Savienības kompetence veikt sarunas par Konvenciju

– Ārējās kompetences noteikšana pirms sarunu par Konvenciju uzsākšanas

115. Izskatāmajā lietā sarunas par Konvenciju vēl nav uzsāktas⁸⁷; pagaidām nav arī pieejams nolīguma [projekta] teksts⁸⁸.

116. Neapšaubāmi, kompetences jautājuma atrisināšana pirms sarunu sākšanas nodrošina, ka pie sarunu galda sēž vienīgi kompetentas līgumslēdzējas puses. Tas nodrošina zināmu tiesisko noteiktību un atbilst Eiropas Savienības, dalībvalstu un šajās sarunās iesaistīto trešo personu interesēm⁸⁹.

117. Tomēr nolīguma apspriešanas gaitu ir grūti iepriekš paredzēt, un nākotnē apspriežamā starptautiskā nolīguma saturs var laika gaitā mainīties. Kā šāda realitāte ietekmē pieejamo procedūru izmantošanu Tiesā, lai konstatētu, vai konkrētajā gadījumā ES kompetence ir ekskluzīva vai dalīta (kopīga ar dalībvalstīm)?

118. Vispirms jānorāda, ka zināmos apstākļos Tiesai bija jāatzīst, ka informācijas nepietiekamības dēļ nav iespējams taisīt nolēmumu. Tas tā varētu būt, piemēram, tad, ja vienīgā šajā lietā pieejamā informācija būtu deklarācija par nodomu veikt sarunas par starptautisku nolīgumu attiecībā uz raidorganizāciju tiesību aizsardzību – bez jebkādas norādes uz šāda topoša nolīguma eventuālo saturu.

119. Vēl jānorāda, ka saskaņā ar LESD 218. panta 11. punktu var iesniegt lūgumu sniegt atzinumu, “[..] ja plānotā nolīguma mērķis ir zināms un Tiesā iesniegtie dokumenti ļauj tai taisīt pietiekami drošu spriedumu par Padomes uzdoto jautājumu [..] pirms sarunu uzsākšanas starptautiskā līmenī, pat ja vēl pastāv noteikts skaits alternatīvu un atšķirību attiecīgo tekstu redakcijās [..]”⁹⁰. Ciktāl varu konstatēt, tādi paši kritēriji ir jāpiemēro arī tad, ja (kā šeit) Tiesa ir saņēmusi prasības pieteikumu atcelt tiesību aktu⁹¹. Ar nosacījumu, ka ir pieejama pietiekama informācija par piedāvātā starptautiskā nolīguma būtiskajām sastāvdaļām, tas, ka vēl pastāv zināma nenoteiktība attiecībā uz tā satura galīgo versiju, neliedz Tiesai pildīt savu uzdevumu, piemērojot juridisko testu, lai pārliecinātos, vai Komisija ir pareizi konstatējusi Eiropas Savienības ekskluzīvo kompetenci, un pieņemt nolēmumu šajā lietā.

120. Tomēr tas, ka *ex ante* tiek konstatēta kompetence, balstoties uz materiāliem, kas Tiesai ir pieejami šajā stadijā, vēl uzreiz neliedz veikt atkārtotu pārbaudi, ja sarunu procesa rezultātā rastos situācija, ka galīgais nolīguma (projekta) teksts ievērojami atšķiras no tā, kas bija paredzēts sākumā. Šādos apstākļos varētu būt atbilstoši lūgt Tiesai papildu nolēmumu par kompetenci un, ja nepieciešams, atsākt sarunas⁹².

87 — Tomēr izskatāmā lieta nav vienīgais šādas situācijas precedents. Skat., piemēram, 1979. gada 4. oktobra atzinumu 1/78 (*Recueil*, 2871. lpp.) attiecībā uz toreizējās Kopienas kompetenci ilgstošās sarunās Apvienoto Nāciju Tirdzniecības un attīstības konferences ietvaros apspriest Starptautisko nolīgumu par dabīgo kaučuku un atzinumu 2/94 (minēts iepriekš 51. zemsvītras piezīmē) attiecībā uz eventuālo Kopienas pievienošanu Eiropas Cilvēktiesību konvencijai.

88 — Piemēram, atzinumā 1/03 (minēts iepriekš 38. zemsvītras piezīmē, 137. punkts) Tiesa ir izvērtējusi Kopienas ekskluzīvo kompetenci noslēgt jaunu Lugāno konvenciju, balstoties uz tekstu, kas izriet no Lugāno konvencijas un Briseles konvencijas grozījumiem, kā arī norādījumiem sarunām.

89 — Skat. arī atzinumu 2/94 (minēts iepriekš 51. zemsvītras piezīmē, 10. un 17. punkts), atzinumu 1/78 (minēts iepriekš 87. zemsvītras piezīmē, 35. punkts) un 2011. gada 8. marta atzinumu 1/09 (Krājums, I-1137. lpp., 48. punkts).

90 — Atzinums 1/09 (minēts iepriekš 89. zemsvītras piezīmē, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).

91 — Skat. arī, piemēram, atzinumu 1/78 (minēts iepriekš 87. zemsvītras piezīmē, 35. punkts).

92 — Tāpat kā nepareiza tiesiskā pamata izmantošana var izraisīt, piemēram, starptautiska nolīguma atkārtotu apspriešanu: skat. 2006. gada 30. maija spriedumu apvienotajās lietās C-317/04 un C-318/04 Parlaments/Padome un Komisija (Krājums, I-4721. lpp.). Tomēr šāds risks nav unikāli raksturīgs tikai Eiropas Savienības ārējai darbībai.

121. Šajā ziņā ES iestādēm un dalībvalstīm ir cieši jāsadarbojas. Šī prasība ir piemērojama tāda starptautiska nolīguma apspriešanas, noslēgšanas un īstenošanas laikā, kura saturs daļēji ietilpst Eiropas Savienības kompetencē un daļēji – dalībvalstu kompetencē⁹³. Tādējādi, ja Tiesa šajā lietā secinātu, ka Komisija ir pierādījusi, ka kompetenta ir vienīgi Eiropas Savienība, taču sarunas pēc tam ievirzījās atšķirīgā virzienā un nolīguma projektā tika ietvertas papildu tēmas, ES iestādēm tad nāktos izvērtēt savu kompetenci attiecībā uz šādām tēmām. Vajadzības gadījumā tām būtu jāauzicina dalībvalstis piedalīties. Visbeidzot, tām būtu jāinformē dalībvalstis par šīm norisēm, lai tās varētu īstenot savas tiesības, kas paredzētas Līgumos. Un otrādi – ja dalībvalstis daļēji saglabā kompetenci, tām būtu godprātīgi jāpiedalās sarunās un jāatturas no darbībām, kas varētu traucēt īstenot Eiropas Savienības kompetenci. Ja Tiesa šajā lietā secinātu, ka pastāv dalītā kompetence, taču apspriestās Konvencijas galīgajā tekstā tiktu ietvertas vienīgi tādas tēmas, kas jau ir reglamentētas ES tiesību aktos, tad vienīgi Eiropas Savienība būtu kompetenta noslēgt Konvenciju.

– Konvencija

122. Pašlaik Konvencijas projekta teksts vēl nav pieejams. Tomēr Komisija ir iesniegusi dokumentu kopumu, kurā ir izklāstīti sarunu (un tādējādi eventuālā galīgā teksta) mērķi un apjoms, proti: i) 2002. gada ieteikumu ar pielikumu un paskaidrojuma rakstu; ii) 2008. gada memorandu; iii) 2009. gada darbuzdevumu un iv) 2010. gada sanāksmes ziņojumu. Nedz citi lietas dalībnieki, nedz personas, kas iestājušās lietā, attiecībā uz šiem dokumentiem nav iebildušas.

123. Šie dokumenti ietver norādes par to, kas varētu tikt apspriests sarunās. Katra dokumenta pierādījuma spēks katrā ziņā ir atkarīgs no tā autora, satura un saiknes ar faktisko apspriešanas procesu. 2010. gada sanāksmes ziņojums, šķiet, ietver visjaunākos paziņojumus par sarunu mērķi (mērķiem) un apjomu. Tomēr, lai gan tā saturs atspoguļo 2010. gada konsultatīvās sanāksmes debates, tas nesniedz detalizētāku, sistemātisku paskaidrojumu par paredzamās Konvencijas saskaņoto saturu. 2002. gada ieteikums un 2009. gada darbuzdevums ir politiski dokumenti tādā ziņā, ka tos pieņēma Eiropas Padomes Ministru komiteja. 2009. gada darbuzdevumā ir tikai sniegti *MC-S-NR* adresēti norādījumi “turpināt darbu raidorganizāciju blakustiesību aizsardzības jomā un, ja ir ievēroti nepieciešamie nosacījumi, iesniegt konvencijas projektu par šo priekšmetu”. Visdetalizētākais izklāsts par eventuālo sarunu mandātu ir ietverts 2008. gada memorandā, ko izstrādājusi *Ad hoc Stocktaking Group* [*Ad hoc* inventarizācijas grupa] un kas ir paredzēts kā darba dokuments *CDMC* vajadzībām. Tajā ir izvērtētas konvencijas sagatavošanas iespējas, kā arī šādas konvencijas nepieciešamība un funkcija. Tas arī ietver atsauci uz 2002. gada ieteikumu, to raksturojot kā iespējamo sākumpunktu apspriedēm par Konvencijas saturu.

124. Atsevišķs dokumentu kopums, ko iesniegusi Komisija, attiecas uz notiekošajām sarunām par PIĪO līgumu par raidorganizāciju aizsardzību, kuru lēnais progress⁹⁴ acīmredzami ir izraisījis Eiropas Padomes iniciatīvu izstrādāt Konvenciju. Šo PIĪO sarunu dokumentu pierādījuma spēks ir ierobežots. Lai apzinātu Konvencijas saturu, nevar izmantot arī starptautiskos nolīgumus, piemēram, Romas konvenciju⁹⁵, kas daļēji reglamentē raidorganizāciju tiesības, jo trūkst skaidru norāžu par to, vai ir paredzēts kā paraugu izmantot pastāvošos starptautiskos nolīgumus vai to daļas.

125. Lai izklāstītu manu izpratni par to, ko ir paredzēts reglamentēt ar Konvenciju, es būtībā balstos uz 2008. gada memorandu un 2010. gada sanāksmes ziņojumu. Es ņemšu vērā arī elementus no citiem nozīmīgiem dokumentiem.

93 — Skat. atzinumu 2/91 (minēts iepriekš 39. zemsvītras piezīmē, 36. punkts); skat. arī atzinumu 1/78 (minēts iepriekš 87. zemsvītras piezīmē, 34.–36. punkts) un atzinumu 1/94 (minēts iepriekš 62. zemsvītras piezīmē, 108. punkts).

94 — Par lēnā progressa iemesliem skat. PIĪO *Standing Committee on Copyright and Related Rights (SCCR)* [pastāvīgās komitejas par autortiesībām un blakustiesībām] neformālo dokumentu, ko sagatavojis tās priekšsēdētājs. Saskaņā ar *SCCR* lēmumu, kas pieņemts tās 16. sesijā (2008. gada martā), *SCCR/17/INF/1* (2008. gada 3. novembris) (skat. 13.–22. punktu), šis dokuments ir iesniegts kopā ar Komisijas pieteikumu.

95 — Minēts iepriekš 12. zemsvītras piezīmē.

126. Ierosinātās Konvencijas mērķis ir nostiprināt raidorganizāciju tiesību aizsardzību un it īpaši pielāgot šīs tiesības iespējamam signālu (kas bieži šķērso robežas) zādzības riskam. Tas ir jāizdara, piešķirot raidorganizācijām ekskluzīvas, īstenojamas tiesības, kas ir definētas tehnoloģiski neitrālā izteiksmē. Pieejamajā dokumentācijā nekas neliecina par to, ka ar Konvenciju būtu paredzēts aptvert arī, piemēram, producentu vai izpildītāju autortiesības vai blakustiesības.

127. Nav skaidrs, kā Konvencijā tiks definēta “apraide”: it īpaši tas, vai šis termins ietvers arī, piemēram, pārraidi internetā (piemēram, tīmekļaprāides, simultānaprāides vai kādā citā formā). Kā pareizi norāda Polijas valdība, 2008. gada memorands (kas ietver atsauci uz Eiropas Savienības priekšlikumiem, kas adresēti PIŪO⁹⁶), šķiet, izslēdz šādu definīciju, lai gan 2010. gada sanāksmes ziņojumā galvenā uzmanība ir pievērsta nepieciešamībai saglabāt tehnoloģisko neitralitāti, bet vienlaikus tiek aicināts papildus noskaidrot, vai Konvencijai būtu jāaizsargā jaunie plašsaziņas pakalpojumi, tostarp pakalpojumi pēc pieprasījuma un arhīvpakalpojumi [*catch-up services*]. No 2008. gada memoranda šķiet skaidrs, ka katrā ziņā jebkurš mēģinājums paplašināt definīciju, lai ietvertu vienu vai citu internetaprāides formu, ievērojami paplašinātu aizsardzības apjomu (un tādējādi arī raidorganizāciju ekskluzīvo tiesību apjomu) salīdzinājumā ar aizsardzību, kas pašlaik ir nodrošināta Romas konvencijā, kuras 3. panta f) punktā ir atsauce tikai uz pārraidi ar bezvadu līdzekļiem (ēterā).

128. 2008. gada memorandā ir definēti seši ekskluzīvu tiesību veidi, norādīts, ka šīs tiesības ir jāattiecinā arī uz pirmsaprāides programmas saturošiem signāliem, ir uzsvērtā nepieciešamība nodrošināt tiesisko aizsardzību, iedarbīgus tiesību aizsardzības līdzekļus pret tehnoloģisku pasākumu apiešanu un pienākumus attiecībā uz informāciju par tiesību pārvaldību, kā arī ir noteikti šādas aizsardzības termiņi.

129. Attiecībā uz aizsardzības būtību 2002. gada ieteikums liecina, ka būtu jāpastāv *retranslācijas tiesībām*, kurās ir paredzēts iekļaut visas atkārtotas aprāides, kas tiek veikta ar jebkādiem līdzekļiem, formas. Raidorganizācijas varētu paļauties uz šīm tiesībām, lai atļautu vai aizliegtu savu raidījumu retranslāciju pa vadiem vai ar bezvadu līdzekļiem (ēterā), kas notiek tiešā ēterā vai vēlāk (izmantojot [signāla] fiksāciju)⁹⁷.

130. Nodoms (kas acīmredzami izriet arī no 2002. gada ieteikuma) ir tāds, ka Konvencijā būtu jānostiprina *fiksācijas tiesības*, uz kurām raidorganizācijas var atsaukties, lai atļautu vai aizliegtu to sagatavoto raidījumu fiksācijas⁹⁸.

131. 2002. gada ieteikumā ir norādīts, ka Konvencija varētu aptvert arī *reproducēšanas tiesības*, uz kurām raidorganizācijas var atsaukties, lai atļautu vai aizliegtu tiešu un netiešu fiksēto [signālu] reproducēšanu jebkādā veidā vai formā⁹⁹.

96 — Minēts iepriekš 14. zemsvītras piezīmē. Aprāides definīcija 2003. gada priekšlikuma 1.a pantā ietvēra “[...] skaņas vai attēla un skaņas pārraidīšanu pa vadiem vai ar bezvadu līdzekļiem, tostarp pa kabeļiem vai satelītu, publiskai uztveršanai vai sniegšanai [...]” un, pēc analogijas, “[...] raidorganizācijas raidījumu vienlaicīga un nemainīga retranslācij[u] datortīklos [...]”, bet izslēdza “[...] vienkāršu raidorganizācijas raidījumu retranslāciju pa kabeļiem, pārraidīšanu datortīklos vai raidījumu fiksācijas padarīšanu pieejamu [...]”. Priekšlikuma autori skaidri ir norādījuši, ka viņi ir gatavi apspriest to, vai būtu jāiekļauj citas definīcijas.

97 — Tādējādi piešķirtā aizsardzība būtu plašāka nekā tā, kas noteikta Romas konvencijas 13. pantā, kas neietver aizsardzību pret retranslāciju pa kabeļiem vai vēlāku retranslāciju, un Eiropas Nolīguma par televīzijas aprāides aizsardzību 1. pantā, kas neietver radioaprāidi un neaizsargā pret retranslāciju ar bezvadu līdzekļiem.

98 — Nav paredzēts, ka šīs tiesības atšķirtos no tām, kas nostiprinātas Romas konvencijas 13. pantā un Eiropas Nolīguma par televīzijas aprāides aizsardzību 1. pantā (kas tomēr ir konkrētākas un vairāk ierobežotas, jo tās attiecas uz “to nekustīgu attēlu” fiksācijām).

99 — Nav paredzēts, ka šīs tiesības būtu pakļautas Romas konvencijas 13. panta c) punktā noteiktajiem reproducēšanas tiesību ierobežojumiem. Eiropas Nolīguma par televīzijas aprāides aizsardzību 1. pantā ir ietvertas arī reproducēšanas tiesības.

132. 2002. gada ieteikumā ir ieteikts, ka *tiesības darīt pieejamu sabiedrībai* tiks raksturotas kā raidorganizāciju tiesības atļaut vai aizliegt darīt pieejamu sabiedrībai savu raidījumu fiksēto [signālu] pa vadiem vai ar bezvadu līdzekļiem tādā veidā, lai sabiedrības locekļi tiem varētu piekļūt vietā un laikā, ko tie paši var atsevišķi izraudzīties¹⁰⁰. 2008. gada memorandā ir norādīts, ka šīs tiesības varētu ietvert arī iespēju raidījumus padarīt pieejamus internetā pēc pieprasījuma.

133. Saskaņā ar 2002. gada ieteikumu Konvencijā tiktu paredzētas *izplatīšanas tiesības* jeb tiesības atļaut vai aizliegt darīt pieejamu sabiedrībai, pārdodot vai citādi nododot īpašumtiesības uz sagatavoto raidījumu (tostarp raidījumu, kuriem nav autortiesību aizsardzības) fiksācijām un kopijām¹⁰¹. 2008. gada memorands liecina par to, ka Konvencijā varētu tikt paplašināts šo tiesību apjoms, kas noteikts Romas konvencijā, sniedzot aizsardzību arī attiecībā uz izplatīšanu pa vadiem.

134. 2002. gada ieteikumā ir paredzēts, ka Konvencijā varētu noteikt *tiesības izziņot sabiedrībai*, proti, raidorganizāciju tiesības atļaut vai aizliegt izziņot sabiedrībai to raidījumus, ja šāda izziņošana notiek vietās, kas ir publiski pieejamas, samaksājot ieejas maksu, lai gan dalībvalstis būtu tiesīgas savos valsts tiesību aktos definēt terminu "ieejas maksa" un izlemt, vai tās šīs tiesības aizsargā arī tad, ja izziņošana notiek vietās, kas ir publiski pieejamas, ja tiek samaksāta netieša ieejas maksa¹⁰².

135. No pieejamiem dokumentiem ir skaidrs, ka viens no galvenajiem Konvencijas mērķiem ir aizsargāt *programmas saturošus pirmsapraides signālus*, lai gan šķiet, ka trūkst noteiktības par šādas aizsardzības apjomu¹⁰³. Romas konvencija šādus signālus neaizsargā. Nevienā no pieejamiem dokumentiem nav noteikts iespējamais šo tiesību saturs, lai gan 2008. gada memorandā ir norādīts, ka aizsardzību varētu nodrošināt, vienkārši paplašinot apraides definīciju. Tomēr arī saskaņā ar 2008. gada memorandu paredzētais rezultāts varētu būt tāds, ka dalībvalstis veic pienācīgus un iedarbīgus pasākumus pret neatļautu izplatīšanu un šādu signālu citādu izmantošanu. Neatrisināts paliek jautājums, vai šie pasākumi būtu jāreglamentē privāttiesībās vai publiskajās tiesībās. 2010. gada sanāksmes ziņojums liecina, ka neatrisināts paliek arī tas, vai šī aizsardzība būtu jāattiecinā arī uz signāliem, kas atšķirībā no pārraidītiem signāliem varētu saturēt izejmateriālus jeb materiālus, kurus nevarētu pārraidīt.

136. Konvencijā ar tiesisko aizsardzību un tiesību aizsardzības līdzekļiem varētu tikt risināta problēma – *iedarbīgu tehnoloģisku pasākumu* (kurus raidorganizācijas izmanto saistībā ar savu blakustiesību īstenošanu) *apiešana*. 2008. gada memorandā ir norādīts, ka Konvencijas normas varētu būt "atbilstošas" 1996. gada PIĪO nolīgumiem un Direktīvai 2001/29.

137. Konvencija varētu attiekties uz problēmu, ka personas apzināti dzēš vai izmaina elektronisku *informāciju par tiesību pārvaldību* (tas ir, informāciju par konkrēto aizsargāto saturu, tiesību īpašnieku, šā satura izmantošanas termiņiem un nosacījumiem). 2008. gada memorands liecina, ka 1996. gada PIĪO nolīgumus un Direktīvu 2001/29 varētu izmantot par pamatu šo normu formulējumam.

100 — Ir paredzēts, ka normas formulējums atgādinās 1996. gada PIĪO nolīgumu atsauces uz "tiesībām izziņot sabiedrībai". 1996. gada PIĪO līguma par autortiesībām 8. pantā ir noteikts: "Nepārkāpjot Bernes konvencijas 11. panta 1. punkta ii) apakšpunktu, 11.a panta 1. punkta i) un ii) apakšpunktu, 11.b panta 1. punkta ii) apakšpunktu, 14. panta 1. punkta ii) apakšpunkta un 14.a panta 1. punkta noteikumus, literāro un mākslas darbu autoriem ir ekskluzīvas tiesības atļaut komunicēt ar publiku [izziņot sabiedrībai], raidot savus darbus pa vadiem vai ēterā, arī padarīt šos darbus pieejamus sabiedrībai tādā veidā, ka sabiedrības locekļi var tos izmantot jebkurā vietā un laikā pēc katra individuālas izvēles." Kopīgajā paziņojumā attiecībā uz 8. pantu ir teikts: "Tiek uzskatīts, ka tūri fiziska tādu iekārtu nodrošināšana, kuras dod iespēju komunicēt ar publiku [izziņot sabiedrībai] vai ar kurām tiek īstenota komunicēšana ar publiku [izziņošana sabiedrībai] šā līguma vai Bernes konvencijas izpratnē nav uzskatāma par pašu komunicēšanu ar publiku. Tiek arī uzskatīts, ka nekas no 8. pantā minētā nekavē līgumslēdzēju valsti piemērot 11.a panta 2. punktu."

101 — Nedz Romas konvencija, nedz Eiropas Nolīgums par televīzijas apraides aizsardzību šādas tiesības neietver. Turpretī 1996. gada PIĪO nolīgumos tās ir ietvertas, taču vienīgi attiecībā uz citām blakustiesību īpašnieku kategorijām.

102 — Gan Romas konvencija, gan Eiropas Nolīgums par televīzijas apraides aizsardzību ietver šādas tiesības; ir paredzēts, ka Konvencijas ietvaros šīs ierosinātās tiesības tiktu balstītas uz Romas konvenciju. Tomēr Romas konvencija neaizsargā skaņas apraides izziņošanu sabiedrībai.

103 — 1974. gada Briseles Satelītu konvencijā ir aizsargāti programmas saturoši signāli, kas pārraidīti ar satelīta palīdzību, taču tā neaptver signālus, kas paredzēti tiešai publiskai uztveršanai.

138. Attiecībā uz *aizsardzības termiņiem* – 2002. gada ieteikums un 2008. gada memorands liecina, ka pastāv atbalsts idejai, ka raidorganizāciju tiesību aizsardzības termiņam būtu jābūt vismaz 50 gadus ilgam laikposmam, ko aprēķina no tā gada beigām, kurā tika veikta apraide¹⁰⁴. Atšķirīgs viedoklis izriet no 2010. gada sanāksmes ziņojuma, proti, ka šim termiņam nebūtu jāpārsniedz Romas konvencijas 14. pantā noteikto minimuma termiņu (20 gadus), ko aprēķina no tā gada beigām, kurā tika veikta apraide.

139. Visbeidzot, pieejamie dokumenti liecina, ka Konvencija ietvers klauzulu par *ierobežojumiem un izņēmumiem*, kas, protams, nepārsteidz. Tomēr 2010. gada sanāksmes ziņojumā izklāstītais nolīgums liecina, ka to uzskaitījums nebūs izsmeļošs.

– ES tiesības

140. Eiropas Savienība ir istenojusi dalītu kompetenci iekšējā tirgus jomā¹⁰⁵, pieņemot saskaņošanas pasākumus raidorganizāciju intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības jomā, ko ir paredzēts reglamentēt ar Konvenciju. Raidorganizācijām ir piemērojamas arī citas ES tiesību sadaļas, taču tās attiecas uz citām jomām, piemēram, uz audiovizuālu plašsaziņas pakalpojumu sniegšanu¹⁰⁶, un tādēļ nav nozīmīgas izskatāmajā lietā.

141. Kā es saprotu, pati Komisija piekrīt, ka attiecīgās direktīvas raidorganizāciju tiesību aizsardzības jomu nereglamentē pilnā apmērā un ka tādēļ šāda pilnīga saskaņošana vēl nav panākta. Tik tiešām – pati ierosinātās Konvencijas darbības joma liecina, ka vairāki raidorganizāciju tiesību aizsardzības elementi vēl netiek reglamentēti pašlaik spēkā esošajos normatīvajos tiesību aktos. Turklāt tā ir joma, kurā nepieciešamās reglamentācijas apjoms bieži vien ir tieši atkarīgs no tehnoloģiskās inovācijas¹⁰⁷. Jebkurā secinājumā par saskaņošanas stāvokli ir jāņem vērā šāda attīstība.

142. Šo jomu reglamentējošo ES tiesību aktu apraksts jau tika izklāstīts šo secinājumu 23.–39. punktā.

– Dalībvalstu noslēgtas Konvencijas ietekme uz ES tiesību normām, kas piemērojamas raidorganizāciju tiesību aizsardzībai

143. Konvencijas dažādajām daļām var būt atšķirīga ietekme uz ES tiesību normām, kas reglamentē raidorganizāciju tiesību aizsardzību. Šajā pārbaudes stadijā galvenā uzmanība būtu jāpievērš tam, vai Komisija ir pienācīgi konstatējusi, ka Eiropas Savienībai ir ekskluzīva kompetence veikt sarunas par Konvenciju kopumā. Galu galā Komisija apgalvo, ka Padome kļūdījās, uzskatot, ka šajā gadījumā tas varētu tā nebūt. Ņemot to vērā un balstoties uz pašlaik pieejamo informāciju, ja Konvencijas un ES tiesību normu juridiskais vērtējums liecinātu, ka *dalībvalstis saglabā kompetenci vismaz vienā jautājumā*, Komisijas prasības pamatu nāktos noraidīt. Šajā tiesvedībā nav nepieciešams skaidri noteikt, kam un par ko konkrēti ir kompetence veikt sarunas. Tas arī nešķiet iespējams.

144. Manuprāt, Komisija nav konstatējusi, kādēļ saskaņā ar LESD 3. panta 2. punktu Eiropas Savienībai ir ekskluzīva kompetence veikt sarunas par visu Konvenciju.

104 — Tas ir tāds pats termiņš, kāds attiecībā uz citiem blakustiesību īpašniekiem ir noteikts 1996. gada PIŅO līgumā par izpildījumu un fonogrammām un Līguma par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām (*TRIPS*) 14. panta 5. punktā.

105 — Skat. LESD 4. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

106 — Skat., piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 10. marta Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 95, 1. lpp.), vai LESD 167. pantu.

107 — Skat., piemēram, Direktīvas 2001/29 preambulas 5., 6. un 20. apsvērumu un Direktīvas 2006/115 preambulas 2. un 4. apsvērumu.

145. Tā neapšaubāmi ir patiesība, ka ES tiesību akti attiecas uz ievērojamu daļu no jomām, kuras ir paredzēts apspriest sarunās par Konvenciju. Tomēr šis fakts pats par sevi nav pietiekams, lai secinātu, ka LESD 3. panta 2. punktā ietvertais kritērijs ir izpildīts¹⁰⁸.

146. Sākšu ar raidorganizāciju ekskluzīvajām tiesībām.

147. Ir taisnība, ka Konvencijā reglamentējamās fiksācijas tiesības, reproducēšanas tiesības, tiesības uz retranslāciju ar bezvadu līdzekļiem, tiesības darīt pieejamu sabiedrībai, tiesības izziņot vietās, kas ir publiski pieejamas pret ieejas maksas samaksu, un izplatīšanas tiesības, iespējams, būtu jābalsta uz spēkā esošajiem ES tiesību aktiem, kuros ir saskaņota raidorganizāciju tiesību aizsardzība¹⁰⁹. Principā tas liecinātu par to, ka tādēļ Eiropas Savienībai ir ekskluzīva kompetence veikt sarunas par šīm Konvencijas daļām, jo dalībvalstis nevar uzņemties starptautiskas saistības, kas var apdraudēt vienotību un ES tiesību aktu vienveidīgu piemērošanu. Tomēr tādā apmērā, kā ES tiesību aktos ir izklāstīti tikai aizsardzības minimuma standarti un šie standarti tiek pārņemti Konvencijā, dalībvalstis var saglabāt kompetenci veikt sarunas par Konvenciju.

148. Vai ES tiesību aktos ir izklāstīti minimālie standarti?

149. Tas katrā ziņā tā ir attiecībā uz Direktīvas 2006/115 8. panta 3. punktā izklāstītajām tiesībām retranslēt ar bezvadu līdzekļiem un tiesībām izziņot sabiedrībai.

150. Tādējādi ES tiesību aktos vēl nav reglamentētas “vismaz” tiesības retranslēt pa vadiem vai kabeļiem, savukārt Konvencijā tāds regulējums varētu tikt iekļauts un dalībvalstīm pašlaik ir ļauts savā tiesību sistēmā paredzēt šādas tiesības. Tas, vai tās to paredz pēc savas iniciatīvas vai savu starptautisko saistību ietekmē, šajā ziņā nav nozīmīgi. Nav nozīmīgi arī tas, vai šāda plašāka aizsardzība tiek definēta kā jaunas tiesības vai tomēr kā pastāvošo tiesību piemērošanas jomas paplašināšana. Faktiski ir tā, ka ES tiesību aktos tieši ir noteikts, ka dalībvalstīm ir kompetence paplašināt tiesību īpašnieku aizsardzību attiecībā uz retranslāciju, šādu aizsardzību nošķirot no citām tiesībām, kas ir reglamentētas attiecīgajās ES direktīvās. Tāda pati argumentācija būtu piemērojama tiesībām izziņot sabiedrībai ārpus vietām, kas ir publiski pieejamas pret ieejas maksu (piemēram, veikalos vai restorānos), ja Konvencija aptvertu arī šīs tiesības. Tomēr pieejamos dokumentos nav atrodama neviena norāde par to, ka Konvencijā šādā veidā varētu tikt paplašināts izziņošanas tiesību apjoms. Tādēļ pirmā prasības pamata kontekstā tas nebūtu jāapsver.

151. Kas būtu sakāms par fiksācijas, reproducēšanas un izplatīšanas tiesībām un tiesībām darīt pieejamu sabiedrībai?

152. Manuprāt, nav tā, ka ES tiesību aktos būtu noteikti tikai šādu tiesību aizsardzības minimālie standarti, ņemot vērā ar apraidi saistīto tehnoloģiju pašreizējo attīstību. Šajā ziņā Direktīvas 2001/29 preambulas 6. un 7. apsvērumā (kas cita starpā attiecas uz reproducēšanas tiesībām un tiesībām darīt pieejamu sabiedrībai) ir skaidri noteikts, ka šīs tiesības ir daļa no saskaņota likumdošanas regulējuma, kura mērķis ir novērst likumdošanas atšķirības starp dalībvalstīm un tiesisko nenoteiktību, kas var nelabvēlīgi ietekmēt iekšējā tirgus darbību. Lai gan Direktīva 2006/115 neietver līdzīgus apsvērumus, tās vispārīgais nolūks ir tāds pats un tai ir tāds pats tiesiskais pamats kā Direktīvai 2001/29. Tādējādi ES tiesību aktos raidorganizācijām ir piešķirtas ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu raidījumu fiksāciju (kas ir signāla pirmā ierakstīšana) neatkarīgi no tā, vai raidījums tiek pārraidīts pa vadiem vai ar bezvadu līdzekļiem, tostarp pa kabeļiem vai ar satelīta palīdzību. Šķiet, ka tas ietver jebkādu pārraides formu. Tomēr dalībvalstīm ir liegts piešķirt šādas fiksācijas tiesības kabeļus izmantojošiem izplatītājiem, kas tikai pārraida pa kabeļiem raidorganizāciju raidījumus. Tieši uz šādām fiksācijām attiecas ekskluzīvās tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu reproducēšanu un ekskluzīvās

108 — Skat. iepriekš 107. punktu.

109 — Skat. iepriekš 27.–32. punktu.

izplatīšanas tiesības, lai padarītu pieejamas sabiedrībai savu raidījumu fiksācijas, tostarp kopijas, tās pārdodot vai nododot citādā veidā. Tādējādi attiecībā uz šīm tiesībām ES tiesību aktos dalībvalstīm nav nekādas iespējas noteikt atšķirīgu aizsardzības līmeni. Tādēļ *ERTA* princips pilnā apmērā attiecas uz šīm sarunu sadaļām. Eiropas Savienībai jābūt ekskluzīvai kompetencei – pat ja Konvencijā tiks vienkārši pārkopētas šīs ES tiesību normas, proti, vienkārši tiks pārņemtas ES tiesības.

153. Tomēr identisku vērtējumu nevar izmantot attiecībā uz Konvencijas eventuālo programmas saturošo pirmsapraides signālu aizsardzību. Pašlaik ES tiesību aktos aizsardzība tiek nodrošināta vienīgi tad, ja var pierādīt, ka šādu signālu zādzība ir saistīta ar iedarbīgu tehnoloģisko pasākumu apiešanu Direktīvas 2001/29 6. panta izpratnē. Tomēr šķiet, ka aizsardzībai ir nepieciešams, lai attiecīgie pasākumi tiktu paredzēti, lai liegtu vai ierobežotu darbības, kuru veikšanu tiesību īpašnieki ir tiesīgi atļaut (vai aizliegt)¹¹⁰. Tomēr ES tiesību aktos nav prasīts, lai dalībvalstis raidorganizācijām piešķirtu tiesības aizlielt piekļuvi saviem programmas saturošiem pirmsapraides signāliem vai to izmantošanu.

154. Balstoties uz pieejamiem dokumentiem, ir grūti novērtēt, kādā formā Konvencijā tiks aizsargāti šādi signāli. Viens iespējama variants būtu paplašināt attiecīgo definīciju apjomu¹¹¹. Citi izvēles varianti būtu šādi: signāliem varētu piemērot normas par tehnoloģisku pasākumu aizsardzību (tādējādi likvidējot dažus no ierobežojumiem, kas ir piemērojami ES tiesību ietvaros un tiesisko aizsardzību nodrošina vienīgi attiecībā uz darbībām, kurām nepieciešama tiesību īpašnieka atļauja) vai raidorganizācijām varētu piešķirt aizsardzību pret darbībām, uz kurām attiecas, piemēram, fiksācijas tiesības, reproducēšanas tiesības, retranslācijas tiesības, tiesības darīt pieejamu sabiedrībai vai tiesības izziņot sabiedrībai (attiecībā uz pirmsapraides signāliem)¹¹². Ja tiktu izmantota viena no šīm pieejām, Eiropas Savienībai būtu ekskluzīva kompetence.

155. Tomēr, ja sarunās galvenā uzmanība tiktu pievērsta tam, lai radītu atsevišķas tiesības attiecībā uz programmas saturošu pirmsapraides signālu aizsardzību un tādā formā, kas atšķiras no līdz šim izklāstītajām, tad nav acīmredzami, kādēļ, balstoties uz pieejamo informāciju, Eiropas Savienībai būtu jābūt ekskluzīvai kompetencei. Tas, ka signāls var ietvert ar autortiesībām aizsargātus materiālus, kuru aizsardzība jau ir reglamentēta ES tiesību aktos, nenozīmē, ka atsevišķas raidorganizāciju tiesības kaut kādā veidā ietekmēs šīs autortiesības (papildus autortiesību iedarbības uzlabošanai). Nepietiek arī ar to, ka šādas tiesības varētu uzlabot ES mērogā spēkā esošo raidorganizāciju tiesību iedarbību, kas pašlaik principā “iestājas” vienīgi signāla fiksācijas brīdī un, iespējams, neatkarīgi no tā, vai tiek pārraidīti ar autortiesībām aizsargāti materiāli vai izejmateriāli. Tas tā ir attiecībā uz tiesībām, kas paredzētas Direktīvā 2001/29 un Direktīvā 2006/115. Savukārt Direktīvas 93/83 darbības jomu var konstatēt pēc 1. pantā ietvertajām definīcijām; šā panta pirmajā daļā ir paskaidrots, ka satelītiem jādarbojas frekvences joslās, kas ir rezervētas signālu apraidei publiskai uztveršanai vai kas ir rezervētas slēgtai izziņošanai (no vienas vietas uz otru). Attiecībā uz otro signāla veidu Tiesa ir piekritusi viedoklim, ka tomēr ir nepieciešams, lai atsevišķa uztveršana notiktu apstākļos, kas ir salīdzināmi ar tiem, kas ir piemērojami pirmajam signāla veidam¹¹³. Tomēr, kā saprotu, programmas saturošu pirmsapraides signālu būtiska iezīme ir tā, ka tie (parasti atšķirībā no programmām, kuras tie satur) nav adresēti plašai sabiedrībai.

156. ES tiesību aktos nav definēts termins “raidorganizācijas”, lai gan tās acīmredzami var raksturot kā tiesību īpašniekus attiecībā uz apraidi, kas aizsargāta saskaņā ar Direktīvu 93/83, Direktīvu 2001/29 un Direktīvu 2006/115. Tomēr ES tiesību aktos nav pausta nostāja par to, vai organizācijas, kas veic tīmekļaprāidi, simultānaprāidi vai pārraida signālus kādā citā jaunā formātā (ko izraisījusi tehnoloģiju attīstība), būtu jādefinē kā tiesību īpašnieki šo direktīvu izpratnē. Atkarībā no to formulējuma, tādu terminu kā šie definīcijas varētu ietekmēt visu ES tiesību jomu, kas piemērojama raidorganizāciju tiesībām, tostarp tiesības, attiecībā uz kurām ES tiesību aktos tieši ir noteikts, ka dalībvalstis tiesību

110 — Šajā ziņā skat. 2014. gada 23. janvāra spriedumu lietā C-355/12 *Nintendo* u.c. (25. punkts).

111 — Skat. šo secinājumu 156. punktu.

112 — Skat., piemēram, PIŅO 2001. gada priekšlikuma (minēts iepriekš 14. zemsvītras piezīmē) 10. pantu.

113 — 2005. gada 14. jūlija spriedums lietā C-192/04 *Lagardère Active Broadcast* (Krājums, I-7199. lpp., 24. un 34.–36. punkts).

īpašniekiem var piešķirt plašāku aizsardzību (neliekot saprast, ka dalībvalstis varētu arī paplašināt pašu tiesību īpašnieku kategoriju). Lai gan Konvencijā izmantotajā definīcijā tiek radīta absolūta kategorija, kas ir plašāka nekā raidorganizācijas, kas ir tiesību īpašnieki minēto direktīvu izpratnē, šādas kategorijas radīšana, iespējams, varētu ierobežot Eiropas Savienības brīvību lemt par savu definīciju. Tas tā nevarētu būt, ja Konvencijā izmantotā definīcija nebūtu izsmeljoša un nesniegtu aizsardzību uzņēmumiem, kas neietilpst pašreizējo ar ES tiesībām aizsargāto tiesību īpašnieku vidū.

157. Ierobežojumi un izņēmumi ir rūpīgi aprakstīti un acīmredzot izsmeljoši uzskaitīti Direktīvas 2001/29 5. pantā un Direktīvas 2006/115 10. pantā. Es šīs normas interpretēju tā, ka tās sniedz noslēgtu izņēmumu un ierobežojumu kopumu, un šis uzskaitījums ierobežo dalībvalstu brīvību rīkoties. Tādējādi dalībvalstis, patstāvīgi uzņemoties starptautiskās saistības, nedrīkst apdraudēt šīs ES tiesību normas.

158. Jautājumā par tiesību īstenošanu piekritu Komisijai, ka pieejamos dokumentos nekas neliecina par to, ka Konvencija ietvers normas par krimināltiesiskām sankcijām. Šajā ziņā neesmu gatava attiecīgās komitejas priekšsēdētāja neformālu dokumentu, kas paredzēts paralēli notiekošajām PIĪO sarunām, uzskatīt par Konvencijas apspriešanas sarunu potenciālā apjoma pierādījumu. Lai gan dalībvalstīm ir ievērojama novērtējuma brīvība noteikt tiesību aizsardzības līdzekļus (ne tikai krimināltiesiskas sankcijas un pat tad, ja pasākumi ir tikuši veikti, pamatojoties uz LESD 83. panta 2. punktu), raidorganizāciju blakustiesību pārkāpuma gadījumā šīs brīvības īstenošanai ir piemērojami ES tiesību akti.

159. Attiecībā uz aizsardzības termiņiem ES tiesību aktos ir noteikts aizsardzības ilgums, un dalībvalstis nevar izvairīties no šīs prasības ievērošanas.

160. Divas atlikušās jomas ir tehnoloģisko pasākumu aizsardzība un informācija par tiesību pārvaldību. Vēl nav zināms, vai Konvencijas apjoms varētu būt plašāks nekā ES *acquis* vai varētu citādi noteikt minimālos standartus un kā tajā varētu tikt definēti “tehnoloģiskie pasākumi” un “informācija par tiesību pārvaldību”. Lai gan šķiet, ka dalībvalstis varētu daļēji saglabāt ES tiesībās noteikto kompetenci izlemt par “pienācīgas” tiesiskās aizsardzības formu, neraugoties uz to, Direktīvas 2001/29 6. un 7. pantā ir paredzēts nodrošināt saskaņotu tiesisko aizsardzību. No tā izriet, ka, pat ja Konvencijā tiktu pārskatīts šo ES tiesību normu saturs, Eiropas Savienībai būtu ekskluzīva kompetence.

161. Šie apsvērumi ļauj secināt, ka Komisija nav pierādījusi, ka pašreizējos apstākļos Eiropas Savienībai būtu ekskluzīva kompetence apspriest *visu* Konvenciju.

162. Vai secinājums būtu citāds, ņemot vērā eventuālo Konvencijas ietekmi uz citām ES intelektuālā īpašuma tiesību daļām?

163. Tiesa ES intelektuālā īpašuma tiesības interpretē, uzskatot, ka tajās lietotajiem jēdzieniem ES mērogā ir autonoma nozīme¹¹⁴, tie bieži vien tiek izmantoti dažādā kontekstā un ir jāinterpretē, ņemot vērā attiecīgās starptautisko tiesību normas¹¹⁵, neatkarīgi no tā, vai tās ir atvasinātas no starptautiskiem nolīgumiem, kuros Eiropas Savienība ir līgumslēdzēja puse (un tādēļ ir ES tiesību sistēmas neatņemama sastāvdaļa), vai arī ES tiesību sistēmu ietekmē netieši (kā Romas konvencijas gadījumā). Tādējādi Komisija pareizi apgalvo, ka Tiesas uzdevums ir nodrošināt saskaņotu intelektuālā īpašuma tiesību

114 — Skat., piemēram, 2009. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-5/08 *Infopaq International* (Krājums, I-6569. lpp., 27.–29. punkts; saukts “Infopaq”).

115 — Skat., piemēram, 2011. gada 4. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-403/08 un C-429/08 *Football Association Premier League u.c.* (Krājums, I-9083. lpp., 189. punkts) un spriedumu lietā *Infopaq* (minēts iepriekš 114. zemsvirtras piezīmē, 32. punkts).

interpretēšanu, it īpaši autortiesību un blakustiesību jomā¹¹⁶. Ja vien nav paredzēts citādi, šajā kontekstā terminus, kas nav definēti kādā no direktīvām, varētu būt nepieciešams interpretēt, ņemot vērā citu direktīvu, it īpaši tad, ja divas direktīvas attiecas uz dažādiem viena un tā paša priekšmeta aspektiem, piemēram, kā Direktīva 93/83 un Direktīva 2001/29.

164. Tomēr tas nenozīmē, ka Tiesa akli transponē jēdziena nozīmi no viena konteksta uz citu¹¹⁷. Tādējādi, ja Konvencijā tiktu paplašināts izziņošanas (sabiedrībai) tiesību apjoms tā, ka tās tiktu piemērotas arī izziņošanai vietās, kas ir pieejamas bez ieejas maksas, tas nenozīmētu, ka automātiski mainītos jēdziena “izziņošana sabiedrībai” apjoms citās ES intelektuālā īpašuma tiesību daļās, kurās šo jēdzienu katrā ziņā varētu aprakstīt ar atsevišķiem nosacījumiem.

165. Nozīmīgi ir arī tas, ka saskaņā ar Romas konvenciju un ES tiesību aktiem, kas piemērojami raidorganizāciju tiesībām, raidorganizāciju aizsardzība nevar ierobežot, nedz kā citādi ietekmēt autortiesības. Komisija nav pierādījusi, kā aizsardzības apjoma paplašināšana vai jaunu tiesību piešķiršana raidorganizācijām ietekmētu autortiesības, savukārt pastāvošajām tiesībām (kuras, šķiet, ir paredzēts “pārkopēt” Konvencijā) šādas ietekmes nav.

166. Tādēļ es joprojām uzskatu, ka Komisija nav pierādījusi, ka pašreizējos apstākļos Eiropas Savienībai būtu ekskluzīva kompetence veikt sarunas par ikvienu vai visām Konvencijas projekta daļām. Jāpaskaidro, ka, iespējams, šādus secinājumus būs nepieciešams sagatavot atkārtoti, tiklīdz būs zināmi citi Konvencijas satura elementi, ja kļūtu skaidrs, ka visas Konvencijas noslēgšana “ietekmē kopējos noteikumus vai maina to darbības jomu” LESD 3. panta 2. punkta izpratnē.

Otrais prasības pamats: LESD 218. panta 2. punkts kopsakarā ar LES 13. panta 2. punktu

Argumenti

167. Komisija apgalvo, ka ar Lēmumu tiek pārkāpts gan LESD 218. panta 2. punkts, saskaņā ar kuru vienīgi Padome ir pilnvarota sākt sarunas par starptautisku nolīgumu un pieņemt norādījumus sarunām, gan LES 13. panta 2. punkts, ko Tiesa spriedumā lietā C-27/04 ir interpretējusi tādējādi, ka Padome nevar izmantot alternatīvas procedūras¹¹⁸. Padome nevar vienpusēji atkāpties no LESD 218. panta 2. punktā paredzētās procedūras, dalībvalstis, kas kopīgi rīkojas Padomes sanāksmē, iesaistot savā lēmumu pieņemšanas procesā. Parlaments atbalsta šo Komisijas prasības pamatu.

168. Padome, kurai piekrit lietā iestājušās dalībvalstis, apgalvo, ka nav nozīmes, vai atļauja sākt sarunas tiek noformēta vienā “hibrīdā” lēmumā vai divos atsevišķos lēmumos, kurus attiecīgi pieņēmušas Padome un dalībvalstis. Tā piebilst, ka šajā kontekstā dalībvalstu lēmums piedalīties sarunās par nolīguma projektu ir pamatots ar starptautiskām publiskajām tiesībām, it īpaši piekrišanas principu, nevis ar LESD 218. pantu vai jebkuru citu Līgumu normu. Tik tiešām, hibrīda lēmuma izmantošana šajos apstākļos atbilst prasībām vienādi nodrošināt Eiropas Savienības starptautisko pārstāvību un lojālas sadarbības principu.

116 — Skat. manus 2013. gada 14. novembra secinājumus lietā C-351/12 OSA (25. punkts). Šajā ziņā skat. arī spriedumu lietā SCF (minēts iepriekš 45. zemsvītras piezīmē, 75.–77. punkts).

117 — Skat., piemēram, spriedumu lietā OSA (minēts iepriekš 116. zemsvītras piezīmē, 35.–41. punkts).

118 — Spriedums lietā Komisija/Padome (minēts iepriekš 31. zemsvītras piezīmē, 81. punkts).

169. Apvienotā Karaliste arī apgalvo, ka Komisija ignorē to, ka, ja dalībvalstis īsteno dalītu kompetenci, tām ir arī jāpiekrīt piedalīties sarunās par jaukta nolīguma noslēgšanu. Tādējādi Komisija kļūdās, uzskatot, ka Lēmums bija jāpieņem vienīgi Padomei. Tā piebilst, ka, ja būtu pastāvējuši divi atsevišķi lēmumi – Padomes un attiecīgo dalībvalstu, nekļūtu skaidrāks, kuras jomas ietilpst dalībvalsts kompetencē. Turklāt LESD 218. panta 2. punkts neliedz dalībvalstīm sadarboties ar Eiropas Savienību, lai apspriestu starptautiskā nolīguma projektu attiecībā uz jomām, kurās tās īsteno dalītu kompetenci.

Vērtējums

170. Manuprāt, Līgumi nepieļauj Lēmuma pieņemšanu ar izmantoto metodi¹¹⁹.

171. No ārējo kompetenču sadalījuma izriet, ka Eiropas Savienībai un dalībvalstīm ir jāsadarbojas attiecībā uz starptautiska nolīguma apspriešanu, noslēgšanu un īstenošanu. Šāds pienākums izriet no prasības par vienotību Eiropas Savienības starptautiskajā pārstāvībā¹²⁰. Tomēr starptautisko nolīgumu apspriešanā, parakstīšanā, noslēgšanā un ratifikācijā katram ir jāpiemēro savas konstitucionālās procedūras. Pienākums sadarboties šo apstākli nemaina. Ja starptautisks nolīgums ietilpst Eiropas Savienības ekskluzīvajā kompetencē, var piemērot vienīgi ES konstitucionālās procedūras. Ja arī dalībvalstis saglabā kompetenci, attiecībā uz to dalību starptautiskā nolīgumā (un tā apspriešanā) ir piemērojami attiecīgās valsts tiesību akti, savukārt attiecībā uz Eiropas Savienības dalību ir piemērojami ES tiesību akti. Tas, ka starptautisks nolīgums ir jaukts, nemaina to, ka vienīgi ES tiesību aktos var tikt reglamentēta Eiropas Savienības dalība šādā nolīgumā (un tā apspriešanā).

172. Manuprāt, LESD 218. panta 2. punktā ir skaidri norādīts, ka vienīgi Padome ir kompetenta pilnvarot Eiropas Savienību dalībai sarunās par starptautiska nolīguma starp Eiropas Savienību un trešo valsti vai starptautisku organizāciju apspriešanu, norādījumu sarunām pieņemšanu un pilnvarojumu to parakstīt un noslēgt. 218. pants ir piemērojams visiem starptautiskiem nolīgumiem neatkarīgi no tā, vai to saturs ietilpst Eiropas Savienības ekskluzīvajā kompetencē vai kompetencē, kas tiek dalīta ar dalībvalstīm. Tajā ir paredzēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem Līgumos Eiropas Savienība ir pilnvarota uzņemt dalību starptautiskos nolīgumos.

173. Konkrētais tiesību instruments, kurā ir dots šāds pilnvarojums, ir lēmums LESD 288. panta ceturtās daļas izpratnē: tādējādi tas ir saistošs kopumā un, ciktāl tas ir adresēts Komisijai, uzliek saistības vienīgi Komisijai. Šāda lēmuma pieņemšana LESD 218. panta kontekstā ir Padomes prerogatīva. Dalībvalstis nevar noteikt tā saturu pat daļēji un nevar būt iesaistītas tā pieņemšanā. Savukārt Padome nevar izlemt, kā dalībvalstis organizē savu dalību jaukta nolīguma apspriešanā.

174. Šādu interpretāciju apstiprina citi LESD 218. panta punkti, kas ir piemērojami gan jauktam, gan ekskluzīvam nolīgumam. Piemēram, 3. punktā ir prasība, lai Komisija sniegtu ieteikumus attiecībā uz pilnvarojumu Padomei (nevis dalībvalstīm). Izņemot LESD 218. pantu 11. punktu (par lūgumu Tiesai sniegt atzinumu), pārējos 218. panta punktos nav ietverta neviena atsauce uz dalībvalstu lomu.

119 — Lēmums nav vienīgais šāda hibrīda tiesību akta piemērs. Skat., piemēram, attiecīgo lēmumu izskatīšanā esošajā tiesvedībā lietā C-28/12 Komisija/Padome (kurā starptautiskais nolīgums, uz kuru ir balstīts lēmums, ir jaukta rakstura).

120 — Skat., piemēram, spriedumu lietā Komisija/Zviedrija (minēts iepriekš 3. zemsvirtras piezīmē, 73. punkts un tajā minētā judikatūra).

175. Tiesa ir nospriedusi, ka Līgumu noteikumi par ES iestāžu lēmumu pieņemšanu “nav dalībvalsts vai pašas iestādes rīcībā”¹²¹. Tādējādi saskaņā ar LES 13. panta 2. punktā minēto pilnvaru piešķiršanas principu¹²² Padomei ir jārikojas tai piešķirtās kompetences ietvaros; tā nevar pati pēc savas iniciatīvas iesaistīt dalībvalstis lēmumu pieņemšanas procedūrā, ja Līgumos ir paredzēts citādi. Tā arī nevar šajā nolūkā atsaukties uz organizācijas autonomijas principu. Uz šo principu (tāpat kā uz lojālas sadarbības principu) var atsaukties vienīgi iestāde, kas rikojas savas kompetences ietvaros. Tādējādi saskaņā ar LESD 218. panta 2. punktu lēmumu var pieņemt vienīgi Padome.

176. Mani nepārlicina arguments, ka Lēmums nav nekas vairāk kā Padomes lēmuma un dalībvalstu starpvaldību akta summa. Šādā argumentācijā tiek pieņemts, ka LESD 218. panta procesuālās normas ir ievērotas, pieņemot jebkādu formālu tiesību aktu, ko Padome nosauc par “lēmumu”, ja vien tas ietver tāda lēmuma elementu, kas jāpieņem saskaņā ar šo pantu. Tomēr Līgumos tiek pieņemts, ka iestāde, kas pieņem lēmumu, ir atbildīga par visu tā saturu.

177. Attiecībā uz Lēmuma saturu LESD 218. panta 2. punkts neliedz Padomei pilnvarot Komisiju veikt sarunas par starptautisku nolīgumu saskaņā ar kompetenču sadalījumu attiecībā uz konkrētu jomu un paredzēt, ka šis nolīgums varētu būt jaukts. Tomēr tas neļauj Padomei arī izlemt, kā dalībvalstis sarunās apspriedīs nolīgumu, kas ir jaukts starptautisks nolīgums¹²³. Tomēr tieši tas ir apgalvots Lēmuma 3. punktā.

178. Tādēļ var secināt, ka otrais prasības pamats ir jāapmierina.

Trešais prasības pamats: LESD 218. panta 8. punkta pirmais apakšpunkts un LES 16. panta 3. punkts

Argumenti

179. Komisija, kurai piekrit Parlaments, apgalvo, ka, pieņemot Lēmumu ar vienkāršu vienošanos, Padome ir pārkāpusi LESD 218. panta 8. punktu, jo Lēmums esot bijis jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu. Šāds vispārīgais princips ir noteikts LES 16. panta 3. punktā. Apvienojot ES lēmumu un starpvaldību lēmumu vienā hibrīdā aktā, Padome faktiski esot atņēmusi jēgu LESD 218. panta 8. punktā minētajai procedūrai, apdraudējusi lēmumu pieņemšanas procesa efektivitāti un, iespējams, ir ietekmējusi Lēmuma saturu un Lēmuma pieņemšanu pakļāvusi stingrākām vairākuma prasībām, kas ir vajadzīgas, lai pieņemtu starpvaldību aktu. Saskaņošanas pasākumi intelektuālā īpašuma tiesību jomā, kas uzlabo raidorganizāciju tiesību aizsardzību, ir jāpieņem saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru (kvalificētais balsu vairākums). Ir paradoksāli paust nostāju, kā to dara Padome, ka tādu pašu rezultātu var sasniegt, apspriežot starptautisku nolīgumu, kurā piedalās visas dalībvalstis un uz ko tādējādi attiecas vienprātīga balsojuma prasība.

121 — 1988. gada 23. februāra spriedums lietā 68/86 Apvienotā Karaliste/Padome (*Recueil*, 855. lpp., 38. punkts) un 2008. gada 6. maija spriedums lietā C-133/06 Parlaments/Padome (Krājums, I-3189. lpp., 54. punkts). Skat. arī spriedumu lietā C-27/04 (minēts iepriekš 31. zemsvītras piezīmē, 81. punkts).

122 — Par kompetences piešķiršanas principu skat., piemēram, spriedumu lietā Parlaments/Padome (minēts iepriekš 121. zemsvītras piezīmē, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).

123 — Šajā kontekstā jāpaskaidro, ka šī tiesvedība neattiecas uz situāciju, kurā dalībvalstis uztic uzdevumus iestādēm ārpus Savienības institucionālajiem ietvariem (šajā ziņā skat. 2012. gada 27. novembra spriedumu lietā C-370/12 *Pringle* (158.–169. punkts)).

180. Parlaments piebilst, ka hibrīds tiesību akts nav tikai divu lēmumu kombinācija. Dalībvalstis varētu paust atšķirīgu nostāju, ja tās rīkojas kā Padomes locekles attiecībā uz Eiropas Savienības kompetenci un ja tās rīkojas kā atsevišķas valstis attiecībā uz savu kompetenci. Šāda prakse ir arī saistīta ar risku, ka tiek apdraudēts LESD 218. pantā (it īpaši tā 6. un 10. punktā) izklāstītais institucionālais līdzsvars un Pamatnolīgums par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām¹²⁴, saskaņā ar kuru Parlaments ir nekavējoši un pilnīgi jāinformē starptautisko nolīgumu apspriešanas un noslēgšanas visās stadijās pietiekami īsā laikā, lai tas varētu paust viedokli un lai Komisija šo viedokli varētu ņemt vērā.

181. Padome, ko atbalsta lietā iestājušās dalībvalstis, atbild, ka apstrīdētais Lēmums tika pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu attiecībā uz Eiropas Savienības ekskluzīvo kompetenci un ar dalībvalstu pārstāvju parastu vienošanos attiecībā uz to kompetenci. No tā neizrietot, ka vienprātīgs balsojums būtu aizstājis kvalificētu balsu vairākumu, tādējādi deformējot balsošanas principu, kas piemērojams saskaņā ar LESD 218. pantu. Turklāt tas, ka Padomē neviena delegācija neiebilda pret Lēmuma pieņemšanu, vēl nenozīmē, ka netika ievēroti balsošanas noteikumi. Pat tad, ja Lēmums būtu ticis pieņemts vienīgi Padomē, sarunas par Konvenciju nevarētu turpināt bez dalībvalstu atsevišķa lēmuma vai pilnvarojuma.

Vērtējums

182. Lēmumus, kas pilnvaro sākt sarunas par starptautisku nolīgumu starp Eiropas Savienību un trešām personām, Padome pieņem ar kvalificētu balsu vairākumu. Šis balsošanas princips ir definēts, atsaucoties uz lēmuma saturu. Tajā netiek nošķirts atkarībā no tā, vai Eiropas Savienībai kompetence ir dalīta vai ekskluzīva. Tomēr balsošanas princips nevar tikt piemērots tāda lēmuma pieņemšanai, kura saturs neietilpst Eiropas Savienības kompetencē.

183. Lietas materiālos nekas neliecina par to, ka balsošana Padomē neattiecās uz visu Lēmuma saturu. Citiem vārdiem, Padome balsošanas principu piemēroja nesaraujami saistītu normu kopumam. Šajā ziņā šāda veida hibrīds akts nav salīdzināms ar aktu, kam tā satura dēļ ir duāls tiesiskais pamats, kura vienai daļai ir nepieciešams vienprātīgs lēmums, bet otrai – kvalificēts balsu vairākums. Līgumos ir paredzēts vienots balsošanas princips, kas piemērojams Padomes lēmumam par atļauju sākt sarunas.

184. Principā pastāv trīs iespējamie varianti, kā varēja pieņemt Lēmumu. Vai Padome un dalībvalstis balsoja par Lēmumu atsevišķi – saskaņā ar atsevišķu balsošanas kārtību? Vai tika piemērots vienīgi vienprātības princips, kā apgalvo Komisija? Vai arī viss Lēmums kopumā tika pieņemts tikai ar kvalificētu balsu vairākumu?

185. Manuprāt, neatkarīgi no tā, kāda būtu atbilde, nav iespējams, ka Lēmums būtu ticis pieņemts saskaņā ar LESD 218. panta 8. punktā izklāstīto balsošanas kārtību.

186. Trešo variantu var izslēgt: Lēmums nevar ietvert starpvaldību aktu un tai pat laikā tikt pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu.

187. Padome nav kompetenta atļaut dalībvalstīm veikt sarunas par jauktu nolīgumu un detalizēti noteikt šādās sarunās izmantojamās metodes saturu. Tādējādi Līgumos nav atļauts LESD 218. panta 8. punktā minēto balsošanas kārtību piemērot šādam lēmumam, un tādēļ var arī izslēgt atsevišķu balsošanu (pirmais variants).

188. Tā kā Lēmums tik tiešām ietver gan starpvaldību aktu, gan ES aktu un neatkarīgi no tā tika pieņemts tikai vienā balsošanā, tas nevar būt pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu. Tādējādi tas noteikti tika apstiprināts ar vienprātīgu balsojumu (otrais variants).

124 — OV 2010, L 304, 47. lpp.

189. Protams, ir taisnība, ka vienprātīgs balsojums ietver kvalificētu balsu vairākumu. Tomēr tas nenozīmē, ka vienprātība nebūtu nozīmīga lēmuma saturam. Lēmums, par kuru visi var vienoties vai kuram neviens neiebilst, var arī nebūt tieši tāds pats kā lēmums, par kuru var vienoties ar kvalificētu balsu vairākumu. Piemēram, lēmuma saturu, kas var gūt kvalificēta vairākuma atbalstu, varētu būt nepieciešams vispārināt, lai to varētu apstiprināt vienprātīgi vai bez jebkādiem iebildumiem.

190. Tādēļ secinu, ka arī trešais prasības pamats ir jāapmierina.

Ceturtais prasības pamats: Līguma mērķi un lojālas sadarbības pienākums LES 13. panta 2. punktā kopsakarā ar LESD 218. panta 2. punktu

Argumenti

191. Komisija, kurai piekrit Parlaments, apgalvo, ka, pieņemot Lēmumu, Padome pārkāpa LES 13. panta 2. punktu (kopsakarā ar LESD 218. panta 2. punktu), jo Padome neesot rīkojusies atbilstoši Līgumos izklāstītajiem mērķiem, un lēmumu pieņēma, pārkāpjot lojālas sadarbības principu. Šie mērķi ietver nepieciešamību konkretizēt, kas un kā īsteno ES kompetenci ārējās attiecībās, un nodrošināt vienotu Eiropas Savienības pārstāvību. Komisija apgalvo, ka jau hibrīda lēmuma pieņemšana pati par sevi nozīmē Līgumu mērķu pārkāpumu. Padome ar savu rīcību esot padarījusi nekonkrētāku Eiropas Savienības personību un tās klātbūtni un statusu starptautiskajās attiecībās. Turklāt saskaņā ar iestāžu sadarbības pienākumu Padomei esot bijis jāīsteno savas pilnvaras, lai netiktu apietas procedūras, kas izklāstītas LESD 218. pantā, un dalībvalstīm netiktu piešķirta loma, kas nav paredzēta Līgumos.

192. Padome, kurai piekrit lietā iestājušās dalībvalstis, noliedz, ka Lēmums varētu izraisīt starptautiskās sabiedrības apjukumu, un apgalvo, ka jebkāds apjukums drīzāk rodas tādēļ, ka Komisija ir vienīgā apspriešanas sarunu partnere pat attiecībā uz tiem jautājumiem, kas ietilpst dalībvalstu kompetencē. Turklāt Padome apgalvo, ka LESD 218. panta 2. punktu nevar piemērot starptautiskiem nolīgumiem, kas ietilpst dalībvalstu kompetencē, un noliedz, ka tā būtu rīkojusies pretrunā lojālas sadarbības principam. Gluži pretēji, sadarbības pienākums esot prasījis Padomes un dalībvalstu kopēju darbību. Padome arī izvirza vispārīgāku argumentu, ka Komisijas ceturtais prasības pamats esot lielā mērā balstīts uz minējumiem vai pieņēmumiem.

Vērtējums

193. Tiesa ir atzinusi saikni starp, no vienas puses, nepieciešamību pēc vienotības un konsekvences Eiropas Savienības ārējās attiecībās un, no otras puses, lojālas sadarbības principu. Princips, saskaņā ar kuru dalībvalstīm un ES iestādēm ir jānodrošina cieša sadarbība sarunās par starptautisko nolīgumu apspriešanu, noslēgšanu un īstenošanu, "izriet no vienotas Kopienas starptautiskās pārstāvības prasības"¹²⁵. Lojālas sadarbības princips vienādā mērā ir piemērojams iekšējai un ārējai darbībai, kā arī iestāžu savstarpējām attiecībām¹²⁶. Tas ir piemērojams neatkarīgi no tā, vai Eiropas Savienības ārējā kompetence ir dalīta vai ekskluzīva¹²⁷, lai gan ir skaidrs, ka nepieciešamība sadarbīties ir vēl jo vairāk izteikta, ja ir jāapspriež un jānoslēdz jaukts nolīgums¹²⁸. Tādējādi sarunu agrīnā stadijā ES iestādēm un

125 — Spriedums lietā Komisija/Zviedrija (minēts iepriekš 3. zemsvītras piezīmē, 73. punkts un tajā minētā judikatūra).

126 — Skat., piemēram, 2002. gada 10. decembra spriedumu lietā C-29/99 Komisija/Padome (*Recueil*, I-11221. lpp., 69. punkts un tajā minētā judikatūra).

127 — Spriedums lietā Komisija/Zviedrija (minēts iepriekš 3. zemsvītras piezīmē, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).

128 — Spriedums lietā Komisija/Zviedrija (minēts iepriekš 3. zemsvītras piezīmē, 73. punkts un tajā minētā judikatūra) un atzinums 1/94 (minēts iepriekš 62. zemsvītras piezīmē, 108. punkts un tajā minētā judikatūra).

dalībvalstīm ir uzmanīgi jāievēro piemērojamais kompetenču sadalījums. Nepieciešamība garantēt vienotību un konsekveni Eiropas Savienības ārējās attiecībās ir pamatā visai ārējo attiecību jomai (un tā ir arī *ERTA* principa pamatloģika). Konkrētāk, tas attiecas uz ārējām attiecībām, bet neatkarīgi no tā var ietekmēt arī Eiropas Savienības iekšējo darbību.

194. Ja LESD 3. panta 2. punkta izpratnē Eiropas Savienībai ir ekskluzīva kompetence veikt sarunas par Konvenciju, jebkurš lēmums par to, ka dalībvalstis var veikt sarunas par šā nolīguma vai tā daļu apspriešanu, noteikti būtu vērsti pret LESD 218. pantu un apdraudētu ES iestāžu kompetenci un darbības. Tādējādi tas arī būtu pretrunā Līgumu mērķiem. Pienākums ievērot kompetenču sadalījumu (tostarp LESD 2. panta 1. punktā minēto) un kompetences piešķiršanas princips ir lojālas sadarbības principa izpausme, un tādēļ atsevišķs konstatējums saskaņā ar LES 13. panta 2. punktu nav nepieciešams¹²⁹.

195. Ja Eiropas Savienībai nav ekskluzīvas kompetences apspriest Konvenciju kopumā, tad sadarbība starp ES iestādēm un dalībvalstīm neapšaubāmi ir būtisks nosacījums, lai būtu iespējams noslēgt jauktu nolīgumu. Lai gan piekritu, ka kopējs lēmums, iespējams, ir ciešas sadarbības vispārākā izpausme, lojālas sadarbības principa vārdā nav iespējams ignorēt procesuālo tiesību normas. Šajā ziņā jau paskaidroju, kādēļ, manuprāt, Līgumi nepieļauj hibrīda akta pieņemšanu. Tādēļ uzskatu, ka nav nepieciešams spriest atsevišķi par ceturto prasības pamatu.

Tiesāšanās izdevumi

196. Spriedums ir labvēlīgs Komisijai. Savā procesuālajā dokumentā tā lūdz nospriest, ka Padome atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus. Saskaņā ar Reglamenta 138. panta 1. punktu lietas dalībniekam, kurai spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Reglamenta 140. panta 1. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis un iestādes, kas iestājas lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Secinājumi

197. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai:

- atcelt 2011. gada 19. decembrī Padomes sanāksmē pieņemto Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju Lēmumu par Eiropas Savienības un tās dalībvalstu dalību sarunās par Eiropas Padomes Konvencijas par raidorganizāciju tiesību aizsardzību apspriešanu;
- nospriest, ka Eiropas Savienības Padome sedz savus tiesāšanās izdevumus pati un atlīdzina Eiropas Komisijai tiesāšanās izdevumus; kā arī
- nospriest, ka Čehijas, Vācijas, Nīderlandes, Polijas un Apvienotās Karalistes valdības un Eiropas Parlaments sedz savus tiesāšanās izdevumus paši.

129 — Skat. arī, piemēram, 2006. gada 30. maija spriedumu lietā C-459/03 Komisija/Īrija (Krājums, I-4635. lpp., 169.–171. punkts; saukts "MOX Plant"), 1992. gada 19. maija spriedumu lietā C-195/90 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-3141. lpp., 36.–38. punkts) un 1992. gada 11. marta spriedumu apvienotajās lietās no C-78/90 līdz C-83/90 *Compagnie Commerciale de l'Ouest* u.c. (*Recueil*, I-1847. lpp., 19. punkts).